

Obsah

A. Analytická časť	3
1. Základná charakteristika obce	4
2. Demografia a trh práce.....	6
2.1 Vývoj počtu obyvateľov	6
2.2 Veková štruktúra obyvateľstva.....	8
2.3 Vzdelanostná úroveň obyvateľstva	9
2.4 Štruktúra obyvateľstva podľa náboženského vyznania.....	10
2.5 Štruktúra obyvateľstva podľa národnosti.....	11
2.6 Zamestnanosť a nezamestnanosť.....	11
3. Krajina a životné prostredie.....	15
3.1 Geomorfologické členenie územia	15
3.2 Geologická stavba územia	15
3.3 Klimatické pomery.....	15
3.4 Ovzdušie.....	15
3.5 Podzemné a povrchové vody	20
3.6 Pôda.....	20
3.7 Lesy - Súčasná štruktúra využitia lesného pôdneho fondu	21
3.8 Chránené územia prírody	22
3.9 Biocentrá a biokoridory	22
3.10 Flóra a fauna	23
4. Cestovný ruch.....	29
4.1 Analýza potenciálu obce Motešice pre rozvoj cestovného ruchu.....	29
4.2 Analýza potenciálu CR na úrovni mikroregiónu	31
5. Občianska infraštruktúra	33
5.1. Školská infraštruktúra.....	33
5.2 Kultúrna a športová infraštruktúra	34
5.3 Zdravotná a sociálna infraštruktúra.....	35
5.4 Občianska vybavenosť a samospráva.....	35
5.5 Bývanie	36
6. Technická infraštruktúra.....	38
6.1 Doprava	38
6.2 Zásobovanie pitnou vodou	38
6.3 Kanalizácia, likvidácia splaškových vôd, ČOV	38
6.4 Plynofikácia	39
6.5 Elektrifikácia a verejné osvetlenie	39
6.6 Miestny rozhlas.....	39
6.7 Telekomunikačné siete	39
6.8 Internet a informačné systémy.....	39
6.9 Odpadové hospodárstvo.....	40
6.10 Tepelné hospodárstvo.....	40
7. Hospodárstvo	41
7.1. Hospodárenie obce.....	41
7.2. Rozpočet obce.....	41
7.3 Majetok obce.....	41
7.4 Údaje o významných ekonomických subjektoch.....	42
7.5 Nepodnikateľské subjekty v obci	44
8. SWOT ANALÝZA OBCE MOTEŠICE	45
B.Strategická časť	46
9. Stanovenie faktorov rozvoja a kľúčových disparít.....	46
10. Východiská stratégie, stratégia, jej ciele, priority a opatrenia.....	46
10.1. Východiská stratégie	46
10.2 Stratégia, jej ciele, priority a opatrenia.	48

C. Programová časť	50
11. Prehľad stratégie Obce Motešice 2015 - 2023.....	56
12. Prehľad projektových zámerov obce MOTEŠICE 2015 - 2023	57
D.Realizačná časť.....	60
13. Personálne zabezpečenie aktivít.....	60
14. Stanovenie merateľných ukazovateľov.....	61
E.Finančná časť.....	62
15. Finančný plán	62
16. Schválenie programu rozvoja.....	63
Zoznam tabuliek.....	64
Zoznam grafov	64
Legislatívny rámec, východiská a použité zdroje	65

A. Analytická časť

Program rozvoja obce Motešice na roky 2015 -2023 je strednodobý plánovací dokument, spracovaný v zmysle Zákona o podpore regionálneho rozvoja 531/2001 Z.z (aktualizovaný ďalej v zmysle 539/2008 a následne 309/2014).

Jeho východiskom je realizovaná aktuálna analýza, ktorá obsahuje komplexné hodnotenie a analýzu východiskovej situácie obce, odhad jej budúceho vývoja, možné riziká a ohrozenia vo väzbe na existujúce stratégie a koncepcie a využívanie vnútorného potenciálu územia, jeho limitov a rozvoja, definovanie podmienok udržateľného rozvoja hospodárskeho, sociálneho, environmentálneho a kultúrneho rozvoja obce.

Program rozvoja obce definuje opatrenia, úlohy a prvoradé potreby v rozvoji technickej infraštruktúry, sociálnej infraštruktúry, v starostlivosti o životné prostredie, vo vzdelávaní, v kultúre, v rozvoji cestovného ruchu a v ďalších oblastiach ktoré je nevyhnutné vykonať na úrovni miestnej samosprávy pre oživenie sociálneho a ekonomického rozvoja obce, aby boli dosiahnuté stanovené priority a ciele.

Program pozostáva z :

- a) analytickej časti,
- b) strategickej časti,
- c) programovej časti,
- d) realizačnej časti a
- e) finančnej časti.

Súčasťou programu je aj návrh jeho administratívneho a finančného zabezpečenia a tiež systém monitorovania – stanovenie merateľných ukazovateľov.

Program rozvoja obce je dokumentom otvoreným a na základe výsledkov hodnotenia a stavu implementácie jednotlivých aktivít môže byť aktualizovaný a dopĺňaný.

Program rozvoja obce Motešice na roky 2015 – 2023 je verziou 1.0 Programu rozvoja obce. Schválený bol dňauznesením č.

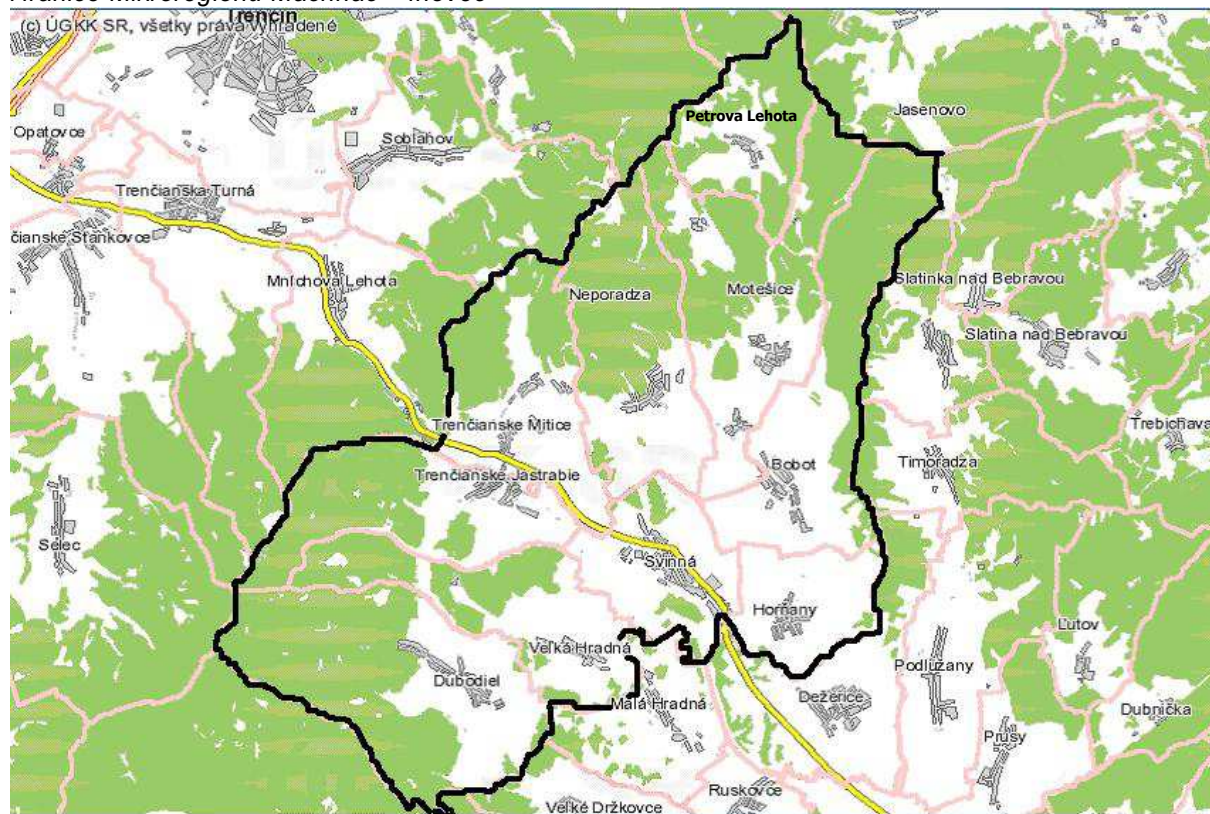
Za kolektív autorov
Ing. Stanislav Dreisig
riaditeľ TRRA

1. Základná charakteristika obce

Obec Motešice	
Samosprávny kraj	Trenčiansky
Okres	Trenčín
Miestne časti obce	Horné Motešice, Dolné Motešice, Peťovka
Starosta - kontakt	Meno: Ing. Martin Mach Adresa OcÚ: 913 26 Motešice Telefón: 032/659 47 97 Fax: 032/659 47 98 E-mail: starosta@motesice.sk
Prvá písomná zmienka	1208
Nadmorská výška stredu obce	260
Katastrálna výmera (ha)	1 739,2843
Počet obyvateľov obce k 31.12.2013	813
Geografické súradnice	N 48°49'45" E 18°10'58"
Vzdialenosť do najbližších miest	Trenčín – 23 km Trenčianske Teplice – 10 km Bánovce nad Bebravou – 15 km

Obec je členom Združenia obcí Mikroregión Machnáč – Inovec. Mikroregión Macháč – Inovec sa nachádza v centrálnej časti Trenčianskeho kraja a je vymedzený katastrami obcí (v abecednom poradí) **Bobot, Dubodiel, Horňany, Motešice, Neporadza, Petrova Lehota, Svinná, Trenčianske Jastrabie, Trenčianske Mitice, Veľká Hradná.**

Hranice mikroregiónu tvoria na severe a severozápade hrebeň Strážovských vrchov, na západe hrebeň Považského Inovca, na juhu a východe hranica trenčianskeho a bánovecko-bebravského okresu.

Hranice Mikroregiónu Machnáč – Inovec

Zdroj: www.geoportal.sk

Tab. č. 1 Vzďalenosť medzi obcami mikroregiónu v km

	Bobot	Dubodiel	Horňany	Motešice	Neporadza	Petrova Lehota	Svinná	Trenčianske Jastrabie	Trenčianske Mitice	Veľká Hradná
Bobot		14,4	2,7	3,7	7,1	8,5	5,7	10,5	11,6	8,8
Dubodiel	14,4		11,8	14,3	11	19	8,8	4,9	7,7	10,9
Horňany	2,7	11,8		6,4	7,7	11,2	3	7,8	9,7	6,2
Motešice	3,7	14,3	6,4		3,3	4,7	8	9,4	7,8	11,2
Neporadza	7,1	11	7,7	3,3		8,1	4,7	6,1	4,5	7,8
Petrova Lehota	8,5	19	11,2	4,7	8,1		12,7	14,1	12,5	15,9
Svinná	5,7	8,8	3	8	4,7	12,7		4,8	6,7	3,2
Trenčianske Jastrabie	10,5	4,9	7,8	9,4	6,1	14,1	4,8		2,8	6,8
Trenčianske Mitice	11,6	7,7	9,7	7,8	4,5	12,5	6,7	2,8		9,9
Veľká Hradná	8,8	10,9	6,2	11,2	7,8	15,9	3,2	6,8	9,9	

2. Demografia a trh práce

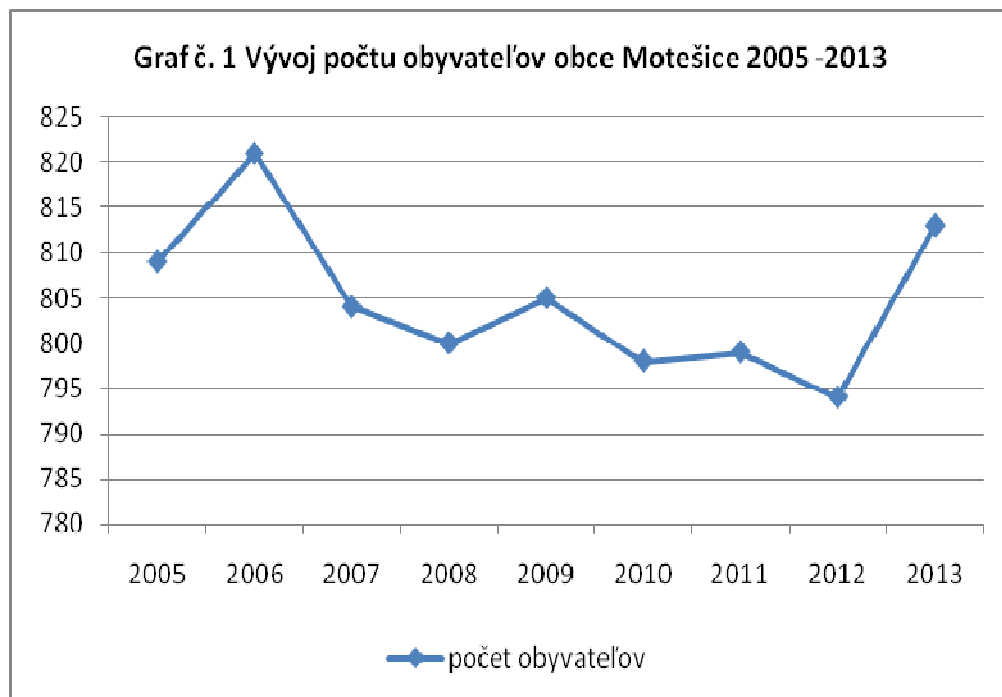
2.1 Vývoj počtu obyvateľov

V roku 1950, kedy sa uskutočnilo prvé dostupné sčítanie obyvateľstva podľa súčasnej územnej štruktúry, žilo na území obce Motešice 798 obyvateľov. Počet obyvateľov postupne mierne narastal až do šesťdesiatych rokov minulého storočia. Od tohto obdobia nastal pokles počtu obyvateľov, ktorý sa zastavil až v deväťdesiatych rokoch minulého storočia. Pokles medzi rokom 1961 a rokom 1991 bol 21 %. Za ďalších 10 rokov nastal mierny nárast počtu obyvateľov o cca 3 % na počet 812 (2001). Tento stav pri minimálnych medziročných nárastoch a poklesoch pretrváva do súčasnosti.

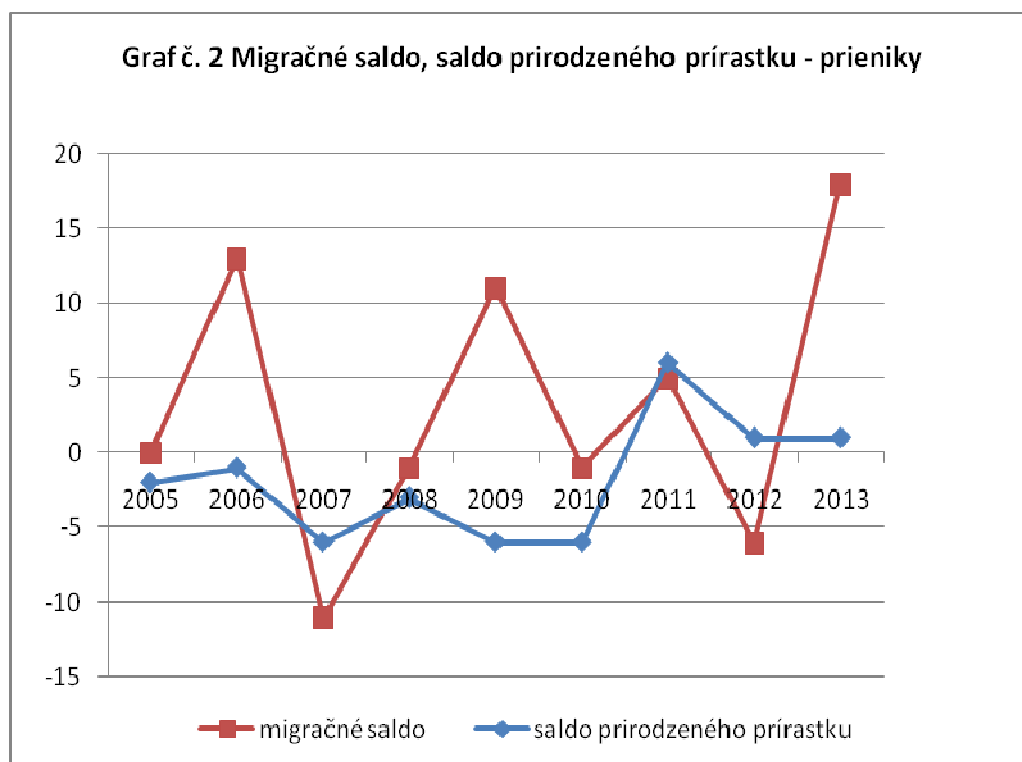
Tab. č. 2 Vývoj demografických ukazovateľov Obec Motešice 2005 - 2013										
Ukazovateľ	Pohlavie	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Stav trvale bývajúceho obyvateľstva k 31.12.	Spolu	809	821	804	800	805	798	799	794	813
	Muži	411	419	413	409	407	403	410	408	415
	Ženy	398	402	391	391	398	395	389	386	398
Živonarodení	Spolu	7	6	3	5	6	6	12	8	5
	Muži	4	3	1	3	3	4	7	5	3
	Ženy	3	3	2	2	3	2	5	3	2
Zomretí	Spolu	9	7	9	8	12	12	6	7	4
	Muži	5	3	5	4	8	4	2	6	2
	Ženy	4	4	4	4	4	8	4	1	2
Prirodzený prírastok obyvateľstva	Spolu	-2	-1	-6	-3	-6	-6	6	1	1
	Muži	-1	0	-4	-1	-5	0	5	-1	1
	Ženy	-1	-1	-2	-2	-1	-6	1	2	0
Prisťahovaní na trvalý pobyt	Spolu	14	15	9	11	15	16	13	2	24
	Muži	7	8	5	3	5	8	7	1	10
	Ženy	7	7	4	8	10	8	6	1	14
Vystťahovaní na trvalý pobyt	Spolu	14	2	20	12	4	17	8	8	6
	Muži	7	0	7	6	2	12	2	2	4
	Ženy	7	2	13	6	2	5	6	6	2
Migračné saldo	Spolu	0	13	-11	-1	11	-1	5	-6	18
	Muži	0	8	-2	-3	3	-4	5	-1	6
	Ženy	0	5	-9	2	8	3	0	-5	12
Celkový prírastok obyvateľstva	Spolu	-2	12	-17	-4	5	-7	11	-5	19
	Muži	-1	8	-6	-4	-2	-4	10	-2	7
	Ženy	-1	4	-11	0	7	-3	1	-3	12

Zdroj: Štatistický úrad SR

Hodnotiť môžeme rozvojové obdobie od roku 2005 do roku 2013. Vidíme, že počet obyvateľov obce Motešice osciloval v rozmedzí 794 – 821 obyvateľov. Počet obyvateľov sa z tohto rozmedzia, ktoré vychádza tiež z historického počtu obyvateľov výrazne nezvýšil. Možno teda konštatovať, že demografický rozvoj obce Motešice má stagnujúci charakter.

Dôvody demografického vývoja možno skúmať v sledovaní ukazovateľa „Prirodzená výmena a migrácia“. Z tohto ukazovateľa vyplýva, že počet obyvateľov je v obci v posledných rokoch konštantný, približne rovnaké sú počty vystahovaných a prisťahovaných obyvateľov ako aj narodených a zomretých obyvateľov. Prienik migračného salda a salda prirodzeného prírastku potvrdzuje stagnujúci charakter demografického vývoja.

2.2 Veková štruktúra obyvateľstva

Jedným z dôležitých demografických ukazovateľov je vekové zloženie obyvateľstva. Pokles pôrodnosti v posledných rokoch vedie k postupnému znižovaniu podielu predproduktívneho veku (do 14 rokov) a nárastu obyvateľstva v produktívnom veku (muži vo veku 15-59 rokov a ženy vo veku 15-54 rokov) a poproduktívnom veku (muži vo veku nad 60 rokov a ženy vo veku nad 55 rokov). Na disproporciu medzi podielom obyvateľstva v predproduktívnom a poproduktívnom veku poukazuje index starnutia, čo je pomer osôb v poproduktívnom veku k počtu osôb v predproduktívnom veku násobený stokrát. Pri hodnote väčšej ako 100 možno hovoriť o regresívnom, pri hodnote menšej ako 100 o progresívnom vekovom zložení obyvateľstva.

Jedným z dôležitých demografických ukazovateľov je vekové zloženie obyvateľstva. Pokles pôrodnosti v posledných rokoch vedie k postupnému znižovaniu podielu predproduktívneho veku (do 14 rokov) a nárastu obyvateľstva v produktívnom veku (muži vo veku 15-59 rokov a ženy vo veku 15-54 rokov) a poproduktívnom veku (muži vo veku nad 60 rokov a ženy vo veku nad 55 rokov). Na disproporciu medzi podielom obyvateľstva v predproduktívnom a poproduktívnom veku poukazuje index starnutia, čo je pomer osôb v poproduktívnom veku k počtu osôb v predproduktívnom veku násobený stokrát. Pri hodnote väčšej ako 100 možno hovoriť o regresívnom, pri hodnote menšej ako 100 o progresívnom vekovom zložení obyvateľstva.

Tab. č. 3 Stárnutie obyvateľstva Motešice

Veková kategória	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Počet obyvateľ/ov celkom	809	821	804	800	805	798	799	794	813
Predproduktívny vek – muži (0-14)	74	72	68	68	66	63	66	65	69
%	18	17,18	16,46	16,63	16,22	15,63	16,1	15,93	16,63
Predproduktívny vek – ženy (0-14)	60	54	51	49	46	45	43	45	52
%	15,08	13,43	13,04	12,53	11,56	11,39	11,05	11,66	13,07
Produktívny vek – muži									
(15-59)	272	282	279	274	270	272	297	298	294
%	66,18	67,3	67,55	66,99	66,34	67,49	72,44	73,04	70,84
Produktívny vek – ženy									
(15-54)	226	230	217	216	227	226	263	266	269
%	56,78	57,21	55,5	55,24	57,04	57,22	70,95	68,91	67,59
Poproduktívny vek – muži (60+)	65	65	66	67	71	68	47	45	52
%	15,82	15,51	15,98	16,38	17,44	16,87	11,46	11,03	12,53
Poproduktívny vek – ženy (55+)	112	118	123	126	125	124	70	75	77
%	28,14	29,35	31,46	32,23	31,41	31,39	17,99	19,43	19,35
Index starnutia	132,9	145,24	158,82	164,96	175	177,78	107,34	109,09	106,61
Priemerný vek u mužov	36,7	37,44	37,9	38,27	38,38	38,44	39,07	38,95	39,11
Priemerný vek u žien	41,12	41,63	42,36	42,4	42,54	42,36	42,74	43,43	43,21

Zdroj: Štatistický úrad SR

Veková štruktúra obyvateľstva v obci Motešice je regresívna, pričom významný podiel na tejto skutočnosti majú ženy, pretože sa dožívajú vyššieho priemerného veku.

2.3 Vzdelanostná úroveň obyvateľstva

Dostupné údaje o vzdelaní obyvateľstva sú zo sčítania obyvateľov, domov a bytov z roku 2011. Vzhľadom k rozvoju systému školstva, ktorý sa zameriava na ďalšie vzdelávanie a rôzne medzistupne vo vzdelávaní, ale i ekonomickému trendu, ktorý kladie požiadavky na nové vzdelávanie, je obtiažne hodnotiť vzdelanostnú úroveň spred desiatich rokov a tú dnešnú. Badateľný je úbytok počtu osôb so základným vzdelaním. Zrejmý je však nárast počtu osôb s ukončeným vysokoškolským vzdelaním ako aj úplným stredoškolským vzdelaním s maturitou. Vzdelanostný potenciál môžeme porovnávať v rámci mikroregiónu, okresu a kraja, resp. medzi obcami navzájom. Pre zdĺhavosť tohto porovnania, porovnanie nie je súčasťou tohto dokumentu.

Tab. č. 4 Vzdelanie Motešice SOBD 2011				
Motešice				
Základné		39	61	100
Učňovské (bez maturity)		87	64	151
Stredné odborné (bez maturity)		75	48	123
Úplné stredné učňovské (s maturitou)		13	9	22
Úplné stredné odborné (s maturitou)		71	83	154
Úplné stredné všeobecné		4	24	28
Vyššie odborné vzdelanie		4	6	10
Vysokoškolské bakalárske		4	12	16
Vysokoškolské magisterské, inžinierske, doktorské		31	26	57
Vysokoškolské doktorandské		4	2	6
Vysokoškolské spolu		39	40	79
Študijný odbor	prírodné vedy	0	1	1
	technické vedy a náuky I (baníctvo, hutníctvo, strojárstvo, informatika a VT, elektrotech., tech. chémia, potravinárstvo)	8	4	12
	technické vedy a náuky II (textilná v., sprac. kože, dreva, plastov, v. hud. nástrojov, archit., staveb., dopr., pošty, telekom., automatiz., špec. odb.)	4	1	5
	poľnohospodársko-lesnícke a veterinárne vedy a náuky	5	2	7
	zdravotníctvo	4	2	6

	spoločenské vedy, náuky a služby I (filozof., ekon., polit. a práv. vedy, ekonomika a manaž., obchod a služby, SŠ- OA, HA, praktická š., učeb. odb.)	12	11	23
	spoločenské vedy, náuky a služby II (histor., filolog., pedag. a psych. vedy, publicistika a informácie, telových., učiteľstvo, SŠ - gym.)	5	16	21
	vedy a náuky o kultúre a umení	0	1	1
	nezistený	1	2	3
Bez školského vzdelania		62	43	105
Nezistené		8	6	14
Úhrn		402	384	786

2.4 Štruktúra obyvateľstva podľa náboženského vyznania

K dispozícii sú údaje za roky 2001, 2011. Na základe týchto údajov a porovnania na úrovni kraja, okresu ako aj vzájomne medzi obcami možno konštatovať, že v obci Motešice dominuje rímskokatolícke vierovyznanie ku ktorému sa hlási 87,02% obyvateľstva. 1,3 % obyvateľov sa hlásilo k evanjelickému náboženstvu. Ostatné náboženstvá a cirkvi dosiahli zanedbateľné %tá u prihlásených obyvateľov. V obci je evidované bezvýznamné zastúpenie tzv. „novodobých“ registrovaných cirkví. Za desaťrocie počet „novodobých“ registrovaných cirkví narástol a spresnilo sa tiež sledovanie ich zastúpenia v obyvateľstve.

Tab. č. 5 Náboženské vyznanie v obci MOTEŠICE SOBD 2011														
%	Rímsko-katolícke	Evanjelické	Grécko-katolícke	Bez vyznania	Nezistené	Cirkev Ježiša Krista neskorších svätých dní	Cirkev československá husitská	Pravoslávna	Svedkovia Jehovovi	Evanjelická cirkev metodistická	Apoštolská cirkev	Cirkev adventistov siedmeho dňa	Kresťanský zbor	iné
Trenčiansky kraj 2001	71,9	9,6	0,2	14,4	3			-	-	-	-		-	0,8
Trenčiansky kraj 2011	64,1	8,1	0,2	15,31	10,9			0,1	0,2	0,2	0,1	0,1	0,2	0,4
Okres Trenčín 2001	75,2	7,3	0,2	13,8	3,1			-	-	-	-		-	0,3

Obec Motešice 2001	89,16	1,23	0,12	8,13	0,37										
Obec Motešice 2011	87,02	1,272	0,127	8,015	3,181	0,127	0,127			0,127					0,99

Zdroj: Štatistický úrad SR SOBD 2011

2.5 Štruktúra obyvateľstva podľa národnosti

Tab. č. 6 Národnostná štruktúra obyvateľstva MOTEŠICE SOBD 2011															
%	slovenská	česká	rómska	maďarská	rusínska	ukrajinská	moravská	nemecká	poľská	chorvátska	srbská	ruská	bulharská	ostatné	nezistená
Trenčiansky kraj 2001	97,32	1,04	0,26	0,17			0,06							0,31	0,84
Okres Trenčín 2001	96,67	1,68	0,06	0,17			0,13							0,21	1,08
Okres Nové Mesto nad Váhom 2011	92,88	0,89	0,19	0,12	0,00	0,05	0,14	0,03	0,03	0,01	0,01	0,01	0,02	0,15	5,47
Obec Motešice 2001	98,15	1,60	0,00	0,12			0,12								
Obec Motešice 2011	96,95	1,15				0,12723	0,12723							0,25	1,40

Zdroj: Štatistický úrad SR SOBD 2011

V roku 2001 žilo na území obce Motešice 96,95 % obyvateľov slovenskej národnosti a 1,15 % obyvateľov českej národnosti. Ostatné národnosti tvoria v obci len zanedbateľné percento, podľa prihlásených občanov sa však v obci vyskytuje ukrajinská a moravská národnosť.

2.6 Zamestnanosť a nezamestnanosť

Zamestnanosť, resp. nezamestnanosť je jedným zo sprievodných javov trhovej ekonomiky a stále viac sa stáva ekonomickým a sociálnym problémom regiónov. Zmeny v slovenskej ekonomike sa vo všeobecnosti prejavujú poklesom zamestnanosti v priemysle a poľnohospodárstve a zvýšením zamestnanosti v sektore služieb. Keďže máme dostupné údaje z rokov SOBD 2001 ako i SOBD 2011 môžeme údaje na úrovni obce porovnávať. Novšie údaje nám poskytujú presnejšie informácie o ekonomickej aktivite osôb podľa odvetví. Výrazný vplyv na zamestnanosť majú veková štruktúra obyvateľstva a úroveň vzdelanosti.

Tab. č.7 Obyvateľstvo ekonomicky aktívne podľa pohlavia, dochádzky do zamestnania a odvetvia ekonomickej činnosti SOBD 2011, Motešice

Odvetvie ekonomickej činnosti	Ekonomicky aktívne osoby			
	muži	ženy	spolu	dochádza
Pestovanie plodín a chov zvierat, poľovníctvo a služby s tým súvisiace	23	9	32	17
Lesníctvo a ťažba dreva	3	0	3	3
Ťažba uhlia a lignitu	1	1	2	2
Výroba potravín	6	2	8	7
Výroba nápojov	2	0	2	0
Výroba textilu	0	1	1	0
Výroba odevov	0	16	16	16
Výroba kože a kožených výrobkov	2	6	8	7
Spracovanie dreva a výroba výrobkov z dreva a korku okrem nábytku; výroba predmetov zo slamy a prúteného materiálu	3	0	3	2
Výroba papiera a papierových výrobkov	5	3	8	7
Výroba chemikálií a chemických produktov	2	0	2	2
Výroba výrobkov z gumy a plastu	5	0	5	2
Výroba ostatných nekovových minerálnych výrobkov	3	2	5	4
Výroba a spracovanie kovov	1	0	1	1
Výroba kovových konštrukcií okrem strojov a zariadení	6	2	8	8
Výroba počítačových, elektronických a optických výrobkov	2	1	3	1
Výroba elektrických zariadení	7	4	11	10
Výroba strojov a zariadení i. n.	6	1	7	7
Výroba motorových vozidiel, návesov a prívesov	5	3	8	8
Výroba ostatných dopravných prostriedkov	3	0	3	3
Výroba nábytku	1	2	3	1
Iná výroba	0	1	1	1
Oprava a inštalácia strojov a prístrojov	4	0	4	4
Dodávka elektriny, plynu, pary a studeného vzduchu	3	1	4	4
Zber, úprava a dodávka vody	3	1	4	3
Zber, spracúvanie a likvidácia odpadov; recyklácia materiálov	0	2	2	1
Výstavba budov	15	1	16	13
Inžinierske stavby	4	0	4	4
Špecializované stavebné práce	16	1	17	10
Veľkoobchod a maloobchod a oprava motorových vozidiel a motocyklov	10	0	10	9
Veľkoobchod, okrem motorových vozidiel a motocyklov	11	7	18	14
Maloobchod okrem motorových vozidiel a motocyklov	14	17	31	25
Pozemná doprava a doprava potrubím	7	1	8	8
Skladové a pomocné činnosti v doprave	3	1	4	4
Poštové služby a služby kuriérov	1	5	6	5
Ubytovanie	4	5	9	8
Činnosti reštaurácií a pohostinstiev	3	7	10	10
Činnosti pre rozhlasové a televízne vysielanie	0	1	1	1

Počítačové programovanie, poradenstvo a súvisiace služby	2	0	2	2
Finančné služby, okrem poistenia a dôchodkového zabezpečenia	0	2	2	2
Pomocné činnosti finančných služieb a poistenia	0	1	1	1
Činnosti v oblasti nehnuteľností	0	1	1	1
Právne a účtovnícke činnosti	1	2	3	3
Architektonické a inžinierske činnosti; technické testovanie a analýzy	1	0	1	1
Veterinárne činnosti	1	0	1	1
Sprostredkovanie práce	0	1	1	0
Bezpečnostné a pátracie služby	4	0	4	4
Činnosti súvisiace s údržbou zariadení a krajinou úpravou	2	3	5	4
Verejná správa a obrana; povinné sociálne zabezpečenie	17	17	34	28
Vzdelávanie	6	17	23	22
Zdravotníctvo	3	16	19	18
Starostlivosť v pobytových zariadeniach (rezidenčná starostlivosť)	0	1	1	1
Sociálna práca bez ubytovania	0	4	4	3
Činnosti herní a stávkových kancelárií	0	2	2	2
Športové, zábavné a rekreačné činnosti	1	0	1	1
Ostatné osobné služby	1	6	7	7
Nezistené	6	4	10	7
Spolu	229	181	410	340

Okrem sledovania pohybu v oblasti zamestnanosti obyvateľstva v rôznych sektoroch je významným ukazovateľom tiež celkový podiel ekonomicky aktívneho obyvateľstva. Z porovnania údajov SOBD 2001 a 2011 pre obec Motešice vyplýva, že podiel ekonomicky aktívneho obyvateľstva sa v obci Motešice zvýšil a to z 50,49 % na 52,16 % ekonomicky aktívneho obyvateľstva. V porovnaní s predchádzajúcim obdobím sa výrazne zvýšil podiel obyvateľstva, ktoré dochádza za prácou.

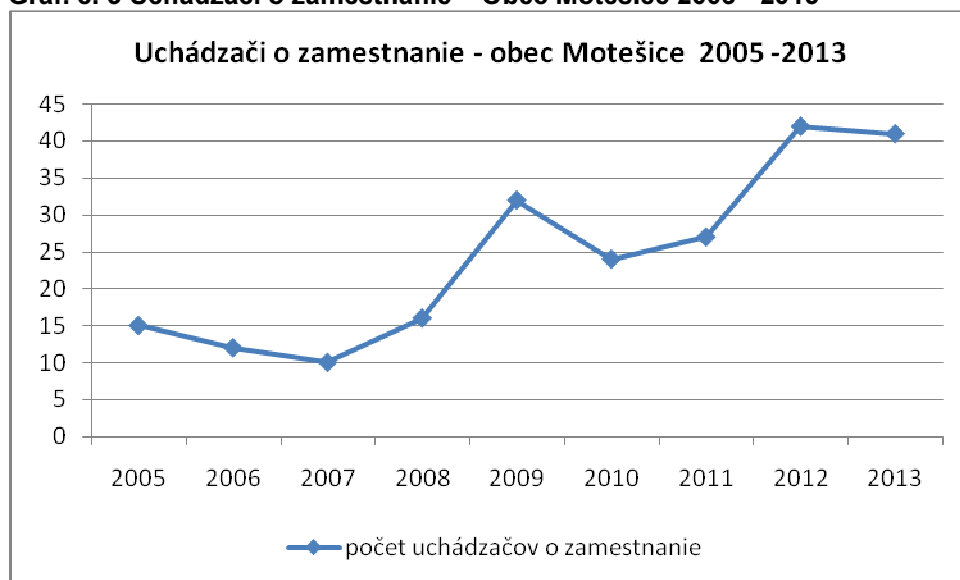
Tab. č. 8 Ekonomická aktivita obyvateľstva - porovnanie SOBD 2001, 2011		
	SOBD 2001	SOBD 2011
počet obyvateľov	812	786
ekonomicky aktívne osoby	410	410
% tuálny podiel - ek. Aktivita	50,49	52,16
dochádzka do zamestnania	224	340
%tuálny podiel-dochádzanie	54,63	82,93
Zdroj: ŠÚ		

O vývoji nezamestnanosti v obci Motešice vypovedá údaj OUP Trenčín o počte evidovaných nezamestnaných a ich štruktúre. Vzhľadom k tomu, že disponibilná pracovná sila sa filtruje len na úrovni okresu nie je možné objektívne určiť mieru nezamestnanosti. Pri porovnaní je možné zachytiť sa demografických údajov a trende vývoja okresu Trenčín a okresu Bánovce nad Bebravou kde môžu nájsť obyvatelia obce pracovné príležitosti. Z tabuliek vidíme nárast evidovanej miery nezamestnanosti.

Tab. č. 9 Počet uchádzačov o zamestnanie z obce Motešice 2005 - 2013

Ukazovateľ	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Počet evidovaných uchádzačov o zamestnanie spolu	15	12	10	16	32	24	27	42	41
Počet evidovaných uchádzačiek o zamestnanie	6	2	3	9	17	10	10	19	20
%-tuálny podiel - nezamestnané ženy	40	16,67	30	56,25	53,13	41,67	37,04	45,24	48,78

Zdroj: štatistický úrad

Graf. č. 3 Uchádzači o zamestnanie – Obec Motešice 2005 - 2013

Údaj o počte evidovaných nezamestnaných v obci Motešice za jednotlivé roky naberá celkovo rastúci trend. Kopíruje údaje o náraste miery nezamestnanosti v okresoch.

Tab. č. 10 Miera nezamestnanosti v sledovaných okresoch

Rok/ %tuálna miera nezamestnanosti	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Okres Bánovce nad Bebravou	6,23	5,01	5,27	9,71	9,34	10,03	12,27
Okres Trenčín	2,45	2,25	2,88	7,12	7,25	7,72	9,13

Zdroj: Štatistický úrad SR

3. Krajina a životné prostredie

3.1 Geomorfologické členenie územia

Geomorfologické členenie územia predstavuje priestorové rozloženie geomorfologických jednotiek rôznej taxonomickej úrovne v mapovanom mikroregióne.

Zastúpenie geomorfologických jednotiek v Mikroregióne Machnáč – Inovec:

Sústava: Alpsko – himalájska

Podsústava: Karpaty

Provincia: Západné Karpaty

Subprovincia: Vnútorne Západné Karpaty

Oblasť: Fatransko – tatranská

Celok: Strážovské vrchy

Oddiel: Trenčianska vrchovina

3.2 Geologická stavba územia

Katastrálne územie obce leží na úpätí Strážovských vrchov, na južných svahoch Ostrého vrchu (768 m) v Trenčianskej vrchovine. Obec sa nachádza v nadmorskej výške 270 m n.m..

Okrem nánosov v údolí potoka leží obec na neogénnom vápencovom a dolomitickom podklade, v dolnej časti na treťohorných morských náplavoch. Smerom ku Svinnej sa nachádza v podloží sopečný popol s obsidiánovým sklom.

3.3 Klimatické pomery

Územie obce z klimatického hľadiska patrí do mierne teplej klimatickej oblasti, do obvodu mierne teplého, vlhkého, s priemernou ročnou teplotou okolo 8 °C a priemerným ročným množstvom zrážok okolo 700 mm. Priemerná teplota v januári sa pohybuje medzi -3 °C -5 °C, v júli sa priemerná teplota pohybuje od 15 °C do 18 °C.

V území prevládajú severozápadné vetry.

3.4 Ovzdušie

Stav a znečistenie ovzdušia sa stáva vzhľadom na svoj negatívny vplyv na zdravie obyvateľstva, flóru (najmä lesné ekosystémy), faunu, kvalitu vody a pôdy aktuálnym problémom.

Ovzdušie obce možno považovať za oblasť so slabým znečistením. Na zhoršovaní kvality ovzdušia k. ú. obce sa podieľa predovšetkým diaľkový prenos škodlivín, doprava a lokálne vykurovanie tuhým palivom, keďže obec nie je plynofikovaná na 100 % (Peťovka nie je plynofikovaná).

Ďalej možno o kvalite ovzdušia na tomto území uvažovať podľa širších súvislostí relevantných pre Trenčiansky kraj. Uvádzame údaje o veľkých a stredných zdrojoch znečistenia ovzdušia v Trenčianskom kraji za rok 2012, ďalej údaje

o najväčších znečisťovateľoch v Trenčianskom kraji a údaje o vývoji emisií základných znečisťujúcich látok.

Veľké a stredné zdroje znečisťovania ovzdušia v Trenčianskom kraji (rok 2012)

<i>Okres</i>	<i>Počet prevádzkov.</i>	<i>Počet zdrojov</i>	<i>Počet VZZO</i>	<i>Počet SZZO</i>
Bánovce n/B	55	123	7	116
Ilava	95	155	10	145
Myjava	65	111	3	108
Nové Mesto n/V	150	273	11	262
Partizánske	72	141	14	127
Považská	66	94	3	
Bystrica				91
Prievidza	160	316	49	267
Púchov	65	86	12	74
Trenčín	183	363	12	351
Spolu	911	1662	121	1541

Zdroj: NEIS

Stručná charakteristika hodnotených znečisťujúcich látok:

Tab. č. 11 Veľké a stredné zdroje znečisťovania ovzdušia v Trenčianskom kraji (2012)

Najväčší znečisťovatelia v Trenčianskom kraji za rok 2012

Tuhé znečisťujúce látky		SO ₂	
Prevádzkovateľ / zdroj	Okres	Prevádzkovateľ / zdroj	Okres
1. SE, a.s., Bratislava, o.z. ENO Zem, Kostoľany	Prievidza	SE, a.s., Bratislava, o.z. ENO Zem, Kostoľany	Prievidza
2. Považská cementáreň, a.s. Ladce	Ilava	VETROPACK NEMŠOVÁ, s.r.o.	Trenčín
3. Fortischem a.s. Nováky	Prievidza	Hornonitránske bane Prievidza, a.s., zdroje v okrese	Prievidza
4. Hornonitránske bane Prievidza, a.s., zdroje v	Prievidza	Považská cementáreň, a.s. Ladce	Ilava
5. KRONOTIMBER SK, s.r.o. Lehota pod Vtáčnikom	Prievidza	Služby pre bývanie s.r.o., Trenčín	Trenčín
6. TERMONOVA a.s., Nová Dubnica	Ilava	Fortischem a.s. Nováky	Prievidza
7. Považský cukor a. s., Trenčianska Teplá	Trenčín	SLOVZINK a.s., Košeca	Ilava
8. KVARTET, a.s. Partizánske	Partizánske	Bioplyn Horovce, s. r. o.	Púchov
9. Radsworth, a.s.-organizačná zložka Nováky	Prievidza	CEMMAC, a. s. Horné Smie	Trenčín
10. TEPLÁREŇ, a.s. Považská Bystrica	Považská Bystrica	Geotim, s. r.o. Bojnice	Prievidza
NO _x		CO	
Prevádzkovateľ / zdroj	Okres	Prevádzkovateľ / zdroj	Okres
1. SE, a.s., Bratislava, o.z. ENO Zem, Kostoľany	Prievidza	Považská cementáreň, a.s. Ladce	Ilava
2. Považská cementáreň, a.s. Ladce	Ilava	CEMMAC, a. s. Horné Smie	Trenčín
3. CEMMAC, a. s. Horné Smie	Trenčín	SE, a.s., Bratislava, o.z. ENO Zem, Kostoľany	Prievidza
4. RONA a.s. Lednické Rovne	Púchov	Fortischem a.s. Nováky	Prievidza
5. VETROPACK NEMŠOVÁ, s.r.o.	Trenčín	Považský cukor a. s., Trenčianska Teplá	Trenčín
6. Fortischem a.s. Nováky	Prievidza	TSM Partizánske s.r.o.	Partizánske
7. TEPLÁREŇ, a.s. Považská Bystrica	Považská Bystrica	COFELY Brezová pod Bradlom	Mýjava
8. Continental Matador Rubber, s. r.o. Púchov	Púchov	TEPLÁREŇ, a.s. Považská Bystrica	Považská Bystrica
9. TERMONOVA a.s., Nová Dubnica	Ilava	PSL, a.s. Považská Bystrica	Považská Bystrica
10. Handlovská energetika, s.r.o. Handlová	Prievidza	Služby pre bývanie s.r.o., Trenčín	Trenčín
NH ₃		TOC	
Prevádzkovateľ / zdroj	Okres	Prevádzkovateľ / zdroj	Okres
1. Janek spol. s r.o. Dolný Moštenec	Púchov	SE, a.s., Bratislava, o.z. ENO Zem, Kostoľany	Prievidza
2. NAVI, spol. s r.o. Handlová	Prievidza	SaarGummi Slovakia Dolné Vestenice	Prievidza
3. Agronovaz a.s. Nové Mesto nad Váhom	Trenčín	Považská cementáreň, a.s. Ladce	Ilava
4. MVDr. Vladimír Rybníček Prievidza	Prievidza	Continental Matador Rubber, s. r.o. Púchov	Púchov
5. Farna Janek spol. s r.o. Beuša	Púchov	CEMMAC, a. s. Horné Smie	Trenčín
6. Farna SPP Koš	Prievidza	Continental Matador spol. s r.o. Púchov	Púchov
7. JANEK s.r.o. Veľké Bierovce	Trenčín	POTTINGER STROJE, s.r.o. Bánovce nad Bebravou	Bánovce nad Bebravou
8. POĽNOHOSPODÁRSKE DRUŽSTVO MELČICE LIESKOVE	Trenčín	Bioplyn Horovce, s. r. o.	Púchov
9. Fortischem a.s. Nováky	Prievidza	Scheuch, s.r.o. Prievidza	Prievidza
10. MVL AGRO Bánovce nad Bebravou	Bánovce nad Bebravou	HELLA SLOVAKIA FRONT LIGHTING spol. s r.o. Kočovce	Nové Mesto nad Váhom

Zdroj: Správa o kvalite ovzdušia a o podiele jednotlivých zdrojov na jeho znečisťovaní v SR za rok 2012, SHMÚ.

Tab. č. 12 Najväčší znečisťovania ovzdušia v Trenčianskom kraji

Z hľadiska monitorovania stavu ovzdušia sa sledujú tieto látky: polietavý prach, emisie síry, atmosférický ozón, vplyv dopravy, celkový organický uhlík, amoniak, ťažké kovy a iné.

Popis znečisťujúcich látok a ich účinkov na zdravie obyvateľstva:

Polietavý prach predstavuje častice rôznej veľkosti, ktoré sú voľne rozptýlené v ovzduší. Pochádzajú z rôznych technologických procesov, uvoľňujú sa najmä pri spaľovaní tuhých látok a sú obsiahnuté vo výfukových plynch motorových vozidiel. Do ovzdušia sa však dostávajú aj vírením častíc usadených na zemskom povrchu (sekundárna prašnosť). Vplyv na zdravie ľudí závisí od veľkosti častíc a koncentrácie. Prachové partikuly rozptýlené

v ovzduší sú rôzneho chemického zloženia, ktoré závisí nielen od priemyselných exhalátov, dopravy ale aj od klimatických podmienok a intenzity poľnohospodárskej činnosti v danom území. Polietavý prach pôsobí ako nosič iných polutantov anorganického alebo organického pôvodu z ovzdušia. Význam majú hlavne častice menšie ako 10 μm , (PM_{10}), ktoré sa dostávajú až do dolných dýchacích ciest. Úroveň znečistenia ovzdušia PM_{10} na Slovensku môžeme charakterizovať ako závažnú. Limitná hodnota priemernej ročnej koncentrácie v roku 2006 bola prekračovaná na takmer 30 % AMS národnej monitorovacej siete kvality ovzdušia (NMSKO). V lokalitách s vysokým a dlhodobým pôsobením zvýšených koncentrácií drobných prachových častíc v ovzduší sa pozoruje nárast počtu hospitalizovaných osôb s chronickými dýchacími problémami, zápalmi nosohltana, nárastom chrípkových ochorení, zvýšeným výskytom astmy, zhoršovaním činnosti pľúc, rozvojom alergií a zvýšenou úmrtnosťou obyvateľov na ochorenia dýchacej a srdcovo-cievnej sústavy. Je možné, že dlhodobé pôsobenie prachu v ovzduší môže vplývať na skracovanie dĺžky života asi o 2 až 3 roky.

Emisie síry z dopravy vznikajú hlavne pri spaľovaní nafty v nákladných vozidlách, traktoroch, lokomotívach a stavebných strojoch. Množstvo oxidu siričitého emitovaného z výfukov motorových vozidiel je rôzne v závislosti na použiteľnej palive. Síra obsiahnutá v palive sa dostáva do atmosféry vo forme oxidu siričitého SO_2 , ktorý v dôsledku reakcie s atmosférickou vlhkosťou vedie ku vzniku tzv. kyslých dažďov. Účinky SO_2 na ľudský organizmus sa odvíjajú práve z tejto vlastnosti – pôsobí dráždivo na dýchacie cesty a očné spojivky. Navyše jeho vdychovanie spôsobuje zužovanie priedušiek.

Ku vzniku oxidov dusíka dochádza vždy pri zohriatí vzduchu, ktoré nastáva pri spaľovaní palív. Jeho množstvo závisí na teplote procesu - čím je teplota vyššia, tým vyššia je tvorba. Ich najvýznamnejšou zložkou sú oxid dusičitý a oxid dusnatý, ktorý je však nestály a mení sa na oxid dusičitý. Pochádza hlavne z automobilovej dopravy, prispieva k tvorbe skleníkových plynov. Oxid dusičitý je dráždivý plyn, ktorý pôsobí na dýchacie cesty a spôsobuje ich zužovanie. Na vyššie koncentrácie oxidu dusičitého v ovzduší sú najcitlivejší najmä astmatici a osoby s primárnym ochorením dýchacej sústavy. Vyššie hladiny NO_2 spôsobujú väčšiu vnímavosť na bakteriálne a vírusové infekcie pľúc. U detí dlhodobo vystavených účinkom NO_2 sa prejavuje nárast nepriaznivých dýchacích príznakov, ktoré môžu viesť až k zhoršeniu funkcie pľúc.

Oxid uhoľnatý (CO) je toxický plyn, ktorý vzniká pri nedokonalom spaľovaní a je súčasťou výfukových plynov motorových vozidiel. Vzniká v dôsledku nedokonalého spaľovania, pri ktorom uhlík obsiahnutý v palive len čiastočne oxiduje. Organizmus však dokáže tolerovať pomerne vysoké koncentrácie bez príznakov zdravotného poškodenia. Na oxid uhoľnatý sú najcitlivejšie tehotné ženy a ich plody, ďalej malé deti, osoby s ochoreniami srdcovo-cievneho aparátu a staré osoby.

Atmosférický ozón, väčšina atmosférického ozónu (približne 90 %) sa nachádza v stratosfére (11-15 km), zvyšok v troposfére. Stratosférický ozón chráni našu biosféru pred letálnym ultrafialovým UV-C žiarením a v značnej miere zoslabuje UV-B žiarenie, ktoré je schopné vyvolať celý rad nepriaznivých biologických efektov, napr. rakovinu kože, očné zákaly.

Vplyv dopravy Nárast intenzity cestnej dopravy spôsobuje zvyšovanie celoplošnej zaťaženia komunikácií a zvyšuje množstvo emisií z výfukových plynov, sekundárnu prašnosť a tým negatívne ovplyvňuje ovzdušie v dýchacej zóne človeka, pri obmedzených rozptylových podmienkach v dôsledku mestskej zástavby.

Hlavnými škodlivinami z automobilovej dopravy sú oxid uhoľnatý (CO), oxidy dusíka (NO_x), oxidy síry (SO_x), polycyklické aromatické uhľovodíky (PAU), tuhé emisie, olovo a ďalšie zlúčeniny. Emisie, ktoré produkuje doprava, závisia hlavne od jej intenzity, zloženia

dopravného prúdu, technického stavu vozidiel, režimu dopravy, rýchlosti vozidiel a od klimatických faktorov. ¹

Celkový organický uhlík (ΣC) je spoločný názov pre organické látky v plynnej fáze. Na emitovaní tejto základnej znečisťujúcej látky sa podieľajú najmä spaľovacie procesy, lakovne a čerpacie stanice pohonných hmôt.

Amoniak (NH_3) je bezfarebný, veľmi dráždivý plyn s charakteristickým ostrým zápachom. Bežne sa vyskytuje v prostredí a tiež vzniká činnosťou človeka. Amoniak je dôležitá látka pre rast rastlín ako aj nevyhnutná súčasť života človeka. Vo vode, pôde a ovzduší sa nachádza ako zdroj dusíka pre rastliny a zvieratá. Najviac amoniaku bezvodého sa do zložiek životného prostredia dostáva rozkladom hnoja, mŕtvych tiel rastlín a živočíchov. Vysoké koncentrácie amoniaku v ovzduší sa môžu vyskytnúť v prípade použitia umelého hnojiva na poliach. Prítomnosť amoniaku v ovzduší množstvách viac ako 50 ppm má dráždivé a leptavé účinky.

Ťažké kovy patria medzi základné skupiny znečisťujúcich látok, ktoré sa sledujú v rôznych zložkách životného prostredia. Ide o pomerne rozsiahlu skupinu kontaminantov, ktoré sa vyznačujú rozdielnymi vlastnosťami, účinkami i zdrojmi svojho pôvodu. Predmetom svetového monitoringu sú prvky: Hg, Cd, Cr a Pb. Tieto sa všeobecne považujú za najškodlivejšie pre ľudí a zvieratá. Veľmi škodlivé môžu byť aj niektoré ďalšie prvky, ktoré sú v malom množstve v pôdach a rastlinách potrebné, ak sa však nahromadia vo veľkom množstve, môžu pôsobiť ešte toxickejšie ako prv uvedené prvky, sú to napr. Zn, As, Cu, Ni a ďalšie.

Podľa pôvodu môžeme vyčleniť dva zdroje ťažkých kovov a to prírodné-geochemické a antropogénne.

Prírodné-geochemické zdroje: Ťažké kovy sú stopovými zložkami primárnych minerálov v horninách.

Antropogénne zdroje: Okrem prírodných-geochemických zdrojov ťažkých kovov existuje aj veľké množstvo antropogénnych zdrojov. Môžeme si vyčleniť viacero antropogénnych zdrojov ťažkých kovov (Alloway-Ayres, 1993; Ross, 1983):

- ♦ baníctvo – úložiská, haldy, transport rúd – ku kontaminácii dochádza v dôsledku zvetrávania a veternej erózie a úletov pri preprave rúd,
- ♦ hutníctvo – znečistenie vzniká z exhalátov, aerosólov, ktoré unikajú pri výrobe a spracovaní železa, ocele a farebných kovov,
- ♦ poľnohospodárstvo – umelé hnojivá, pesticídne prípravky,
- ♦ spaľovanie fosílnych palív (uhlie, ropa),
- ♦ elektronika,
- ♦ batérie,
- ♦ farby,
- ♦ tlač a polygrafia,
- ♦ prípravky v zdravotníctve – zubné prípravky, liečivá a pod.,
- ♦ odpadové hospodárstvo – spaľovne odpadov, odpadové kaly, skládky priemyselného a komunálneho odpadu.

¹ Správa o stave ovzdušia v Trnavskom kraji 2006, Správa o stave ovzdušia v Trenčianskom kraji 2006

Vývoj emisií základných znečisťujúcich látok v Trenčianskom kraji

	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	
TZL	2 978	4 641	1 948	2 397	2 162	2 157	2 256	
SO ₂	46 459	49 863	26 443	43 557	37 461	45 259	43 468	
NO _x	8 576	9 065	8 826	9 510	8 801	7 908	8 805	
CO	8 922	12 262	5 495	4 415	3 822	3 799	3 932	
	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
TZL	1882	1517	1287	1125	939,3	740,45	822,87	768
SO ₂	40 337	39004	33006	35659	32882,6	36826,29	39777,14	33572
NO _x	6802	6868	6313	6669	6400,8	5961,83	6688,63	5986
CO	4396	6021	5054	5629	6204,2	7229,4	6694,77	6399

Zdroj: NEIS

Tab.č.13 : Vývoj emisií základných znečisťujúcich látok v Trenčianskom kraji

Z tabuľky vývoj základných znečisťujúcich látok v Trenčianskom kraji, ktoré ovplyvňujú celé územie. Čo sa týka ukazovateľov TZL , SO₂, Nox možno hovoriť o poklese týchto látok v ovzduší. Čo sa však týka CO (Oxid uhoľnatý) - ukazovateľ je nestály a ešte stále vykazuje vysoké hodnoty.

3.5 Podzemné a povrchové vody

Hydrologicky patrí katastrálne územie do povodia rieky Nitra. Katastrálnym územím obce preteká vodný tok Machnáč, v dĺžke 4 km. Pramení v Strážovských vrchoch, v podcelku Trenčianska vrchovina, na severovýchodnom svahu Trstenca, v lokalite Bukovina v nadmorskej výške okolo 400 m .n. m. Z ľavej strany priberá potok z Havránkovej doliny a z pravej strany potoky tečúce z Petrovej Lehoty a Peťovky. Z väčšej časti je tento tok súčasťou výbežku Podunajskej nížiny (Nitrianska pahorkatina) z menšej časti Strážovských vrchov. Je to pravostranný prítok Bebravy a je tokom V. rádu.

Keďže podložie je tvorené vápencami, nachádzajú sa v blízkosti rôzne krasové útvary, napr. závrty na Remati, menšie jaskyne, vyvieracka s jazierkom v dolnej časti (zachytená, slúži ako zdroj pitnej vody).

3.6 Pôda

Zo širokej škály pôdných genetických predstaviteľov sa v území vyskytujú tieto:

- hnede pôdy nasýtené na plošinatých predhorách (najnižšie polohy) Považského Inovca; najčastejšie na nekarbonátových horninách
- rendziny na karbonatickom substráte vrchovín a nízkych hornatín Považského Inovca
- hnede pôdy nenasýtené na kryštalickom substráte hornatín a plošín Považského Inovca

- rendziny na karbonatickom substráte vrchovín a nízkych hornatín Strážovských vrchov
- nívné pôdy pozdĺž vodných tokov

Údaje o pôdnom fonde v katastrálnom území obce Motešice:

Celková rozloha katastrálneho územia:	1739 ha
Poľnohospodárska pôda:	646 ha
Lesná pôda:	957 ha
Vodná plocha:	12 ha
Zastavaná plocha a nádvoria:	65 ha
Ostatná plocha:	57 ha
Verejná zeleň:	5 ha

Percentuálne zastúpenie z celkovej plochy katastrálneho územia:

a) zalesnenej plochy:	55 %
b) poľnohospodárskej pôdy (s melioráciami):	37 %

3.7 Lesy - Súčasná štruktúra využitia lesného pôdného fondu

Lesné ekosystémy predstavujú jedno z najstabilnejších spoločenstiev v krajine. Čím sú prirodzenejšie (drevinová skladba, krovitý a bylinný podrast), tým je ich ekostabilizačná hodnota vyššia.

Lesy sa na základe prevažujúcej funkcie členia na:

- a) Hospodárske lesy – prvoradou funkciou týchto lesov je funkcia produkčná. Rozumie sa tým využívanie lesa k získavaniu materiálnych hodnôt, najmä drevnej hmoty pri zachovaní trvalej produkcie, funkčnej stability a čo najvyššej hospodárnosti. Toto využívanie musí byť v súlade s prírodnými podmienkami, tak aby nedošlo k narušeniu ekologickej stability na danom území.
- b) Ochranné lesy – prevažuje v nich ekologická funkcia nad hospodársko – produkčnou. Vzhľadom na pozitívny vplyv lesa na pôdu, vodu, vzduch, najvýznamnejšou funkciou lesa je protierózna. Poškodenie pôd vodnou eróziou sa vyskytuje najmä na starších holinách, plytkých pôdach, kamenitých, vysychavých, ľahšie erodovateľných a nepriaznivých stanovištiach, stržiach, hrebeňoch, roklinách a pod..
- c) Lesy osobitného určenia – prvoradou funkciou je funkcia spoločenská. Predstavuje využívanie lesa ako súčasť životného prostredia človeka, predovšetkým v prospech ľudského zdravia a na uspokojovanie potrieb spoločnosti (kúpele, rekreácia, vodohospodárstvo, poľovníctvo, ochrana prírody,...).

Pre potreby lesníckeho hospodárskeho úpravnického plánovania boli na základe typologického prieskumu vytvorené súborné jednotky aplikovanej typológie, tzv. hospodárske súbory lesných typov (HSLT). HSLT združujú lesné typy s rámcovo zhodnými prírodnými a produkčnými podmienkami. Boli vytvorené na základe rozboru prírodných podmienok a neodrážajú spravidla súčasný stav lesa.

Lesné porasty v lesnom pôdnom fonde zaberajú rozlohu 957 ha. V k.ú. obce sa nachádzajú tieto hospodárske súbory lesných typov (HSLT):

201 Extrémne vápencové bukové dúbravy – ochranná funkcia

202 Svieže vápencové bukové dúbravy – hospodárska funkcia

211 Živé bukové dúbravy – hospodárska funkcia

292 Svieže vápencové bukové dúbravy – ochranného rázu
301 Extrémne vápencové dubové bučiny – ochranná funkcia
302 Svieže vápencové dubové bučiny – hospodárska funkcia
310 Svieže dubové bučiny – hospodárska funkcia
311 Živné dubové bučiny – hospodárska funkcia
317 Sutinové lipové dubové bučiny – ochranná funkcia
323 Jaseňové jelšiny – hospodárska funkcia
411 Živné bučiny – hospodárska funkcia
416 Kamenité bučiny s lipou – hospodárska funkcia
511 Živné jedľové bučiny – hospodárska funkcia

3.8 Chránené územia prírody

Katastrálnym územím obce preteká PP vodný tok Machnáč v dĺžke 4 km. Extravilán potoka spadá do ochranného pásma vodného zdroja IV. stupňa. Ochrana sa vzťahuje na cenné brehové porasty i samotný vodný tok so zachovalou samočistiacou schopnosťou.

1. OCHP VZ prameň jazero Motešice – pásmo hygienickej ochrany vodného zdroja.

2. PP potok v Havránkovej doline – územie s významnými biologickými a estetickými prvkami typickými pre charakter regiónu – zachovalé brehové porasty (aronálne jelšiny) s drobnými slatinami, močaristými príbrežnými lúčkami.

3. Peťovka studničky

3.9 Biocentrá a biokoridory

Biocentrá – predstavujú ekosystémy alebo skupiny ekosystémov, ktoré vytvárajú trvalé podmienky na rozmnožovanie, úkryt a výživu živých organizmov a na zachovanie a prirodzený vývoj ich spoločenstiev. Sú tvorené najstabilnejšími prvkami krajiny štruktúry.

Biokoridory – sú to líniové prvky, teda priestorovo prepojené súbory ekosystémov, ktoré spájajú biocentrá a umožňujú migráciu a výmenu genetických informácií živých organizmov a ich spoločenstiev. Priestorovo na ne nadväzujú interakčné prvky.

V mapovanom území (mikroregióne) sa nachádzajú 2 biocentrá nadregionálneho významu (BNRV):

1. PR Považský Inovec – vyhlásená v roku 1988 o výmere 600 km²; patrí do Fatransko – Tatranskej oblasti Západných Karpát, pomerne výrazný hrebeň meria vyše 50 km; z geologického hľadiska má horstvo asymetrickú stavbu – východnú a centrálnu časť tvorí kryštalinikum (svory, ruly, zlepenice), severozápadnú časť budujú prvohorné (fylity, piesčité bridlice, pieskovce, zlepenice) a druhohorné horniny, jadro západnej a južnej časti je tvorené druhohornými horninami, príkrovový obal je zložený z karbónskych fylitov, bridlíc, zlepenčov, permských bridlíc a z druhohorných sérií od spodnotriasových kremencov a bridlíc k rôznym vápencom, dolomitom a iným horninám triasu, jury a kriedy. Rastlinstvo je veľmi rôznorodé. Na území pohoria sa stretávajú teplomilné aj horské druhy. Lesy sú prevažne listnaté od úpäti dubiny, vyššie dubohrabiny. Najvyššie časti zaberajú bučiny. V hojnom množstve sa

tu vyskytujú aj živočíchy. Od zástupcov hmyzu, cez obojživelníky, plazy, vtáky (dravce, spevavce) až po cicavce, najmä poľovnú zver.

2. CHKO Strážovské vrchy – zasahuje sem najjužnejšia časť pohoria; vyhlásená v roku 1989 o výmere vyše 900 km²; patrí do Fatransko – Tatranskej oblasti, dĺžka pohoria v smere S – J je asi 50 km a maximálna šírka približne 30 km; z geologického hľadiska podstatnú časť pohoria tvoria silno zvrásnené komplexy druhohorných usadených hornín (vápence, dolomity, sliene, bridlice a pieskovce) na mäkkých bridličnatých horninách vznikli brázdy a kotliny. Na veľmi odolné súvrstvia masívnych vápencov a dolomitov sa viažu príkrovové trosky s rôznymi formami podzemného a povrchového krasu. Rastlinstvo územia sa vyznačuje bohatou a pestrú vápencovou flórou so zastúpením náročných teplomilných i horských a vysokohorských druhov. Prevládajúcimi prirodzene rozšírenými lesnými spoločenstvami sú bučiny. Vo vyšších polohách prevládajú jedľobukové spoločenstvá s vyšším zastúpením ihličnatých drevín. Živočíšstvo predstavujú prevažne druhy zóny listnatých lesov, menej stepného bezlesia. Okrem hojne sa vyskytujúcej poľovnej zveri tu žijú početné druhy vtáctva a množstvo rozličných druhov motýľov.

V riešenom území sú navrhnuté tieto biocentrá miestneho významu (BMV) a miestne biokoridory (MBK):

1. BMV Lesné spoločenstvá okolia Machnáča (Bukovina, Trstenec, Holý vrch, Domková) - biocentrum bukových lesov podhorských, zmiešané lipové dubové bučiny, lipové bučiny s prímесou javora, borovice, jedle, smrekovca, dôležitá ochrana pôdy pred zosuvmi.

2. MBK brehové porasty potoka Machnáč

3. MBK brehové porasty potoka v Havránkovej doline – zachované brehové porasty s biocenózami potočného dna

4. MBK brehové porasty – ľavostranný prítok z južného svahu Trstenca, pravostranný prítok Petrovky a Trenčianky

3.10 Flóra a fauna

3.10.1 Flóra

3.10.1.1 Potenciálna prirodzená vegetácia

Geobotanické členenie predstavuje rozmiestnenie klimaxových rastlinných spoločenstiev, je teda vyjadrením potenciálnej štruktúry krajiny (predstavuje vegetáciu, ktorá by sa na danom území vyvinula, keby na krajinu nepôsobil človek). Porovnaním rekonštruovaných jednotiek vegetácie so súčasným stavom získavame informáciu o neexistujúcich alebo ohrozených spoločenstvách ako aj o spoločenstvách, ktoré budú východiskové pre návrh nových biocentier a biokoridorov.

Na území Mikroregiónu Machnáč – Inovec sa nachádzajú tieto jednotky potenciálnej prirodzenej vegetácie:

Lužné lesy nízinné (U) – Do jednotky patria vlhkomilné a čiastočne mezofilné lesy rastúce na aluviálnych naplaveninách pozdĺž vodných tokov alebo v blízkosti prirodzených vodných nádrží. Sú to zväčša spoločenstvá jaseňovo – brestových lesov patriace do podzväzu Ulmenion. Sú rozšírené na alúviách väčších riek, avšak

viažu sa na vyššie a relatívne suchšie polohy údolných nív najmä v nížinách a teplejších oblastiach pahorkatín (do 300 m n.m.).

Vegetácia má bujný vzrast, lebo zásoby prístupných živín sú pomerne veľké a kvalitné, čo súvisí s periodicky sa opakujúcou sedimentáciou riečnych splavenín počas záplav, čím sa horné vrstvy pôdy obohacujú jemným povodňovým kalom bohatým na minerálne a organické látky. Na základe rozdielného druhového zloženia drevín, bylinného podrastu a odlišných ekologických podmienok sa nížinné lužné lesy na Slovensku rozlišujú a zaradujú do dvoch asociácií:

a) *Carici – (acutiformis – ripariae) – Fraxinetum angustifoliae* – ostricovo – jaseňové porasty sú rozšírené na najvlhších stanovištiach. Dominantnou drevinou (okrem tvrdých lužných drevín) v nich je jaseň úzkolistý panónsky, ktorý na zamokrených pôdach nahrádza vrba krehká a biela. Bylinnú vrstvu tvoria najmä výbežkaté ostrice: ostrica ostrá (*Carex acutiformis*), ostrica pobrežná (*C. riparia*), ostrica pľuzgierkatá (*C. vesicaria*), ostrica predĺžená (*C. elongata*).

b) *Fraxino pannonicae – Ulmetum* – tvoria jadro nížinných lužných lesov na Slovensku, ktoré sú rozšírené väčšinou mimo zónu intenzívnych periodických záplav. V stromovom poschodí okrem tvrdých lužných drevín (jaseň úzkolistý panónsky (*Fraxinus angustifolia* subsp. *danubialis*), dub letný (*Quercus robur*), brest hrabolitý (*Ulmus minor*), jaseň štíhly (*Fraxinus excelsior*), javor poľný (*Acer campestre*), čremcha strapcovitá (*Padus avium*) majú najväčšie zastúpenie topole. Z bylín sú to najmä eutrofné druhy subhygrofilné a mezofilné, ako: mrvica lesná (*Brachypodium sylvaticum*), čarovník parižský (*Circaea lutetiana*), blyskáč jarný (*Ranunculus fallax*), kuklík mestský (*Geum urbanum*), kostrava obrovská (*Festuca gigantea*), krivec žltý (*Gagea lutea*), kozonoha hostcová (*Aegopodium podagraria*), Štiav krvavý (*Rumex sanguineus*), pýr psi (*Roygneria canina*), lipkavec marenovitý (*Galium rubioides*), ku ktorým často pristupujú druhy dubovo – hrabových a bukových lesov: marinka voňavá (*Galium odoratum*), veternica hájna (*Anemone nemorosa*), konvalinka voňavá (*Convallaria majalis*), ostrica lesná (*Carex sylvatica*), pľúcnik lekárske (*Pulmonaria officinalis*), čistec lesný (*Stachys sylvatica*) a iné.

Lužné lesy podhorské a horské (Al) – Sú viazané na alúviu potokov, podmäčané prúdiacou podzemnou vodou alebo často ovplyvňované záplavami. V stromovom poschodí prevláda jelša lepkavá (*Alnus glutinosa*) a vrba krehká (*Salix fragilis*), primiešané sú javor horský (*Acer pseudoplatanus*), čremcha strapcovitá (*Padus avium*), jaseň štíhly (*Fraxinus excelsior*). V krovinnom poschodí sa okrem týchto druhov vyskytujú najmä vrba purpurová (*Salix purpurea*) a niektoré ďalšie druhy vrb (*S. caprea*, *S. aurita*), menej bývajú zastúpené ostružina malinová (*Rubus ideaus* agg.), zemolez obyčajný (*Lonicera xylosteum*), kalina obyčajná (*Viburnum opulus*) a jarabina vtáčia (*Sorbus aucuparia*). V bylinnom poschodí prevládajú hygrofilné a nitrofilné druhy. Lužné lesy podhorské a horské boli v území mapované na nivách potokov.

Dubovo - hrabové lesy karpatské (C) – Na úpätí Považského Inovca a Strážovských vrchov v stromovom poschodí prevládajú dub zimný (*Quercus petraea*) a hrab obyčajný (*Carpinus betulus*), často sú zastúpené aj javor poľný (*Acer campestre*), lipa malolistá (*Tilia cordata*), lipa veľkolistá (*Tilia platyphyllos*) a čerešňa vtáčia (*Cerasus avium*), z krov zemolez obyčajný (*Lonicera xylosteum*), svíb krvavý (*Swida sanguinea*), lieska obyčajná (*Corylus avellana*), zob vtáči (*Ligustrum vulgare*), hloh jednozemenný (*Crataegus monogyna*), hloh obyčajný (*Crataegus laevigata*). V bylinnom poschodí sú významné *Carex pilosa*, *Dactylis polygama*, *Galium schultessii*, taxóny z rodu *Ranunculus auricomus* agg., *Stellaria holostea*. Ide o jednotku, ktorá väčšinou nadväzuje na lužné lesy nížinné.

Dubovo – cerové lesy (Qc) – Najviac zachované v Inoveckom predhorí, sub-kontinentálne, termo-xerofilné lesy duba cerového, duba zimného a duba balkánskeho pahorkatín panónskeho a severobalkánskeho regiónu s výskytom kontinentálneho javora tatárskeho a absenciou typických sub-mediteránnych druhov ako napr. hrab východný a listnatec trnitý. Lesy s výskytom od 250 do 600 (800) m n.m. na rôznych substrátoch ako napr. vápence, andezity, bazalty, spraše, hliny, piesky, atď. na mierne kyslých, obyčajne hlbokých hnedých pôdach. Z rastlínstva v stromovej etáži sú zastúpené: *Quercus petraea*, *Q. dalechampii*, *Q. polycarpa*, *Q. cerris*, *Q. frainetto*, *Acer tataricum*, v krovitej a bylinnej vrstve rastie *Ligustrum vulgare*, *Euonymus europaeus*, *Festuca heterophylla*, *Carex montana*, *Poa nemoralis*, *Potentilla alba*, *P. micrantha*, *Tanacetum corymbosum*, *Campanula persicifolia*, *Digitalis grandiflora*, *Vicia cassubica*, *Viscaria vulgaris*, *Lychnis coronaria*, *Achillea distans*, *A. nobilis*, *Silene nutans*, *S. viridiflora*, *Hieracium racemosum*, *H. sabaudum*, *Galium schulktesii*, *Lathyrus niger*, *Veratrum nigrum*, *Asphodelus albus*, *Peucedanum oreoselinum*, *helleborus odorus*, *Luzula forsteri*, *Physospermum aquilegifolium*, *Molinia litoralis*.

Bukové lesy vápnomilné (CF) – v Strážovských vrchoch, menej v Nízkom Inovci. Vyskytujú sa v podhorskom a nižšom horskom stupni strmých skalných vápencových svahoch. Prevažujúcou drevinou je buk lesný (*Fagus sylvatica*), zastúpené bývajú aj javor horský (*Acer pseudoplatanus*), javor mliečny (*Acer platanoides*), jedľa biela (*Abies alba*) a lipa malolistá (*Tilia cordata*). V krovinnom poschodí sú to aj lieska obyčajná (*Corylus avellana*), svíb krvavý (*Swida sanguinea*), trnka obyčajná (*Prunus spinosa*), zob vtáči (*Ligustrum vulgare*), kalina obyčajná (*Viburnum opulus*), druhy rodu hloh (*Crataegus* sp. div.), skalník (*Cotoneaster* sp.), baza čierna (*Sambucus nigra*). Bylinné poschodie je druhovo bohaté, zložené z vápnomilných druhov a druhov kvetnatých bučín.

Bukové kvetnaté lesy podhorské, Bukové lesy kvetnaté (Fs) – V bukovom vegetačnom stupni Považského Inovca a v Strážovských vrchoch v súvislom páse vo vyšších polohách. Mezotrofné lesné spoločenstvá s prevahou buka lesného (*Fagus sylvatica*) sú v nižších polohách, prevažne na nevápencovom podloží. V stromovom poschodí sú primiešané hrab obyčajný (*Carpinus betulus*), čerešňa vtáčia (*Cerasus avium*), lipa malolistá (*Tilia cordata*). Charakteristické je chýbajúce alebo slabo vyvinuté krovinné poschodie. V bylinnom poschodí sa v týchto porastoch vyskytujú *Galium odoratum*, *Carex pilosa*, *Melica uniflora*, *Prenanthes purpurea*, *Dentaria bulbifera* a i.

Lipovo – javorové lesy (At) – Na sutinových strmých svahoch - ide o edaficky podmienené spoločenstvá. V stromovom poschodí sa uplatňujú javor horský (*Acer pseudoplatanus*), javor mliečny (*Acer platanoides*), jaseň štíhly (*Fraxinus excelsior*), lipa malolistá (*Tilia cordata*), lipa veľkolistá (*Tilia platyphyllos*) a brest horský (*Ulmus glabra*). V prirodzených spoločenstvách bývajú primiešané niektoré ďalšie dreviny. Bylinné poschodie je dobre zásobené živinami, prevládajú nitrofilné druhy, napr. *Lunaria rediviva*, *Urtica dioica*, *Impatiens noli-tangere*, *Geranium robertianum*.

Dubové nátržníkové lesy (Qp) – Dubové lesy na plošinách a miernych sklonoch pahorkatín s príkrovmi sprašových hĺn a ílov, ktoré ležia zväčša na neogénnych útvaroch, budovaných štrkmi a piesočnatým materiálom. Rozpätie ich výskytu je od 150 m do 700 m n.m.. Pôdy sú ilimerizované alebo hnedozeme ilimerizované, ťažké, ílovité, mierne kyslé a oglejené povrchovou vodou. Floristicky sú veľmi bohaté. Obohatenie spôsobila aj pastva, lebo zaberajú rovné plochy. Z druhov prevláda dub letný (*Quercus robur*), dub zimný (*Q. petraea*), breza biela (*Betula pendula*). Krovinný podrast tvoria krušina jelšová (*Frangula alnus*), lieska obyčajná (*Coryllus avellana*),

rašetliak prečisťujúci (*Rhamnus catharticus*), trnka (*Prunus spinosa*), hloh obyčajný (*Crataegus laevigata*), ruža psia (*Rosa canina*). Bylinný podrast tvoria nátržník biely (*Potentilla alba*), pľúcnik Murínov (*Pulmonaria murinii*), iskerník mnohofarebný (*Ranunculus polyanthemos*), hrachor čierny (*Lathyrus niger*), vika kašubská (*Vicia cassubica*), bukvica lekárska (*Betonica officinalis*), zvonček kľbkatý (*Campanula glomerata*), klinček pyšný (*Dianthus superbus*), veronika obyčajná (*Veronica chamaedrys*), mrvica perovitá (*Brachypodium pinnatum*), ostrica horská (*Carex montana*), nátržník rovný (*Potentilla erecta*), vres obyčajný (*Calluna vulgaris*), chlpaňa hájna (*Luzula luzuloides*). Vnikajú sem aj druhy mezofilných listnatých lesov. Druhotné spoločenstvá sú pre tieto lesy typické. Na pastvinách a voľných plochách uprostred lesov prevláda psinček tenučký (*Agrostis capillaris*), miestami psica tuhá (*Nardus stricta*) alebo vres obyčajný (*Calluna vulgaris*), hojný je púpavec srstnatý (*Leontodon hispidus*) a mnohé oligotrofné druhy.

Dubové kyslomilné lesy (Qa) – Vyskytujú sa na rozličných podložiach, ako sú kremence, ruly, žuly, granodiority, ryolity, andezity, amfibolity. V pohorí Považského Inovca sa nachádzajú na kremenných dioritoch a granodioritoch (na kyslom podloží), v nadmorskej výške od 250 m n.m. do 700 m n.m.. Viazu sa na stanovištia s plytkými pôdami typu rankrov, výrazne nenasýtených hnedých pôd alebo hnedých pôd podzoloovaných v extrémnych polohách. Sú floristicky chudobné. Vedúcou drevinou je dub žltkastý (*Quercus dalechampii*), vtrúsený je dub mnohoplodý (*Q. polycarpa*), vo vyšších polohách pristupuje buk lesný (*Fagus sylvatica*), breza bradavičnatá (*Betula pendula*), krovinná vrstva skoro chýba. Z bylín prevláda *Deschampsia flexuosa*, *Luzula luzuloides*, hojné sú: *Calluna vulgaris*, *Calamagrostis arundinacea*, *Melampyrum pratense*, *Vaccinium myrtillus*, *Steris viscaria*, *Veronica officinalis*, *Digitalis grandiflora*, *Genista pillosa*, *Poa nemoralis*. Vystupujú sem aj niektoré termofyty, ako *Campanula persicifolia*, *C. rotundifolia*, *Silene vulgaris*. Z machov a lišajníkov tu rastie kyjanôčka bezlistá (*Buxbaumia aphylla*), rohozub purpurový (*Ceratodon purpurens*), bielomach sivý (*Leucobryum glaucum*) – indikátor kyslých stanovišť, dvojhrot príbuzný (*Dicranum affine*).

Bukové kyslomilné lesy podhorské (LF) – Patria sem floristicky chudobné bukové a dubovo – bukové lesy v podhorskom stupni na minerálne chudobných silikátových kryštálických horninách a plytkých nenasýtených hnedozemiach až podzolochoch. Ťažisko vertikálneho výskytu týchto lesov je v nadmorskej výške 350 – 750 m n.m.. d Dôležitým znakom je prevaha kyslomilných a oligotrofných druhov v synúzii bylín. Geologickým podloží sú kyslé, väčšinou tvrdé a mimoriadne chudobné horniny. Mikrobiálna činnosť je zhoršená, pôdy sú veľmi slabo zásobené dusíkom, sú labilné a rýchlo degradujú. Porasty sú najčastejšie jednoetážové. Krovinné poschodie je chudobné, zastúpené sú: jarabina vtáčia (*Sorbus aucuparia*), breza bradavičnatá (*Betula pendula*), vzácnejšie breza plstnatá (*Betula pubescens*), zanoväť černejúca (*Lembotropis nigricans*) a ako prvok dokazujúci stanovištné zmeny často aj borievka obyčajná (*Juniperus communis*). Preniká sem aj zemolez obyčajný (*Lonicera xylosteum*) a druhotne prútnatec metľovitý (*Sarothamnus scoparius*). V bylinnej synúzii prevládajú kyslomilné, oligotrofné, znášajúce nedostatok vlhky: chlpaňa hájna (*Luzula luzuloides*), metlica krivoľaká (*Deschampsia flexuosa*), lipnica hájna (*Poa nemoralis*), smlz trst'ovitý (*Calamagrostis arundinacea*), kostrava ovčia (*Festuca ovina*), čučoriedka obyčajná (*Vaccinium myrtillus*), čermeľ lúčny (*Melampyrum pratense*), srnovník purpurový (*Prenanthes purpurea*) – odlišujúci kyslé bučiny od kyslých dubín bezbukových oblastí. Z lišajníkov a machov tu rastú *Cladonia pyxidata*, *C. coccifera*, *C. verticillata*, *Hypnum cupresiforme*, *Brachythecium velutinum*, *Dicranum spurium*, *D. scoparium*, *Polytrichum formosum* a *Leucobryum glaucum*.

Strmost' svahov, kamenitosť, plytkosť a kyslá reakcia pôdy vyradujú tieto plochy z potenciálneho poľnohospodárskeho využitia. Po odlesnení rýchlo degradujú eróziou, preto je tieto porasty dôležité chrániť pred zásahmi a nechať ich ako ochranné lesy chrániace pôdu.

V mapovanom katastrálnom území obce Motešice sa nachádzajú tieto jednotky potenciálnej prirodzenej vegetácie:

Lužné lesy podhorské a horské (Al)

Dubovo - hrabové lesy karpatské (C)

Dubovo – cerové lesy (Qc)

3.10.1.2 Regionálne členenie flóry

Pestrosť bioty Zeme, jej diferenciácia, ktorú spôsobila evolúcia a najmä rôzne ekologické podmienky počas uplynulých geologických období sa odrážajú v charaktere rozšírenia rastlínstva a živočíšstva na povrchu našej planéty.

Na základe floristického zloženia, geologických a litologických pomerov, pôd, geomorfológie územia a klimatických pomerov patrí vegetácia rastúca v záujmovom priestore (platné pre celý Mikroregión) do:

Európska floristická oblasť holarktidy (Holarktis)

Oblasť západokarpatskej flóry (Carpaticum occidentale)

Obvod predkarpatskej flóry (Praecarpaticum) – Považský Inovec, Strážovské vrchy

Reálna vegetácia je vegetácia, ktorá sa v území vyskytuje v súčasnosti a je značne odlišná od pôvodnej – potenciálnej prirodzenej vegetácie. Miesto lesných porastov, ktoré by pokrývali takmer celé územie v prípade, že by na krajinu nepôsoobil svojou činnosťou človek, sa na značných plochách vyskytujú agrocenózy. Reálnu vegetáciu sídiel môžeme zaradiť do nasledovných skupín:

A. Ochranná vegetácia

- vetrolamy, vodohospodárske a protierózne lesné pásy

B. Sprievodná vegetácia

- vegetácia vodných tokov, ciest a komunikácií

C. Rozptýlená bioticko – homeostatická vegetácia

- ostrovčeky zelene, háje, remízky, medze, neplodné plochy

D. Úžitková vegetácia

- sady, vinice, záhrady

Kataster obce je bohatý na lesy, väčšinou listnaté, niekde zmiešané. Z listnatých stromov má najväčšie zastúpenie hrab obyčajný, buk lesný, dub cerový, javor horský, jaseň štíhly, z ihličnatých borovica lesná, smrek obyčajný, smrekovec opadavý, veľmi zriedka jedľa. V krovitom podraze nájdeme vtáči zob, dráč, vrby, baza čierna, trnky, hlohy, ruža šípová, kalina obyčajná, drieň, svíb a borievka obyčajná. Na rúbaniskách rastú maliny a černice. Bylinná etáž je tvorená množstvom rastlín, ako sú veterník žltuškolistý, veternica, chochlačka dutá, prvosienka, kokorík voňavý, kopytník európsky, hviezdnoteč čemericev, pri potokoch záružlie. Zo vzácnejších rastlín tu rastie lykovec jedovatý, snežienka jarná, vstavač purpurový, prilbovka, astra kopcová, horček brvitý, a pod.. Z chránených rastlín môžeme spomenúť veternica lesná, ľalia zlatohlavá, orlíček obyčajný, zimozelen menšia, vemeník dvojlistý.

3.10.2 Fauna

3.10.2.1 Regionálne členenie fauny

Mapované územie Mikroregiónu leží:
Západná časť palearktiskej oblasti ríše Holarktis
Podoblasť eurosibírska
Provincia: listnaté lesy, európske pohoria
I. Karpaty (podprovincia karpatských pohorí)
A. Západné Karpaty
b) Vnútorňý obvod
Západný okrsok považský (Strážovské vrchy)

Územie obce patrí do zóny listnatých lesov. V priľahlých lesoch žije jeleň obyčajný, srnec hôrny, sviňa divá, kuna hôrna, kuna skalná, lasica obyčajná, tchor obyčajný. Na poliach vidieť zajaca poľného, bažanta obyčajného. Z dravých vtákov sa tu vyskytuje myšiak hôrny, jastrab veľký, jastrab krahulec, sokol myšiar, sova obyčajná, kuvik obyčajný, myšiarka ušatá, výr skalný. Zo spevavcov tu žijú sýkorky, mlynárka dlhochvostá, ďatle, žlna zelená, tesár čierny, hýľ obyčajný, glezg obyčajný, stehlík obyčajný, brhlík obyčajný, žltouchvost domový, trasochvost biely, lastovička obyčajný, belorítka obyčajná, drozdy, vrabec domový, strnádka obyčajná, pinka obyčajná, sojka obyčajná, straka obyčajná. Z plazov v lese žije užovka stromová, pri potoku užovka obyčajná, z jašteríc jašterica obyčajná a jašterica zelená, salamandra škvrnitá. Obojživelníky reprezentuje skokan hnedý, skokan zelený, kunka obyčajná, pri lesných studničkách mlok veľký a mlok obyčajný. Zo vzácného hmyzu v lese môžeme vidieť modlivku zelenú, fúzače, roháča obyčajného, z motýľov vidlichvosty, jasoňa.

4. Cestovný ruch

Mikroregión Machnáč – Inovec leží v regióne Stredného Považia, ktoré je z hľadiska cestovného ruchu (CR) veľmi zaujímavou a pestrou krajinou vzhľadom na prírodné i historické atrakcie, kúpeľníctvo a solídne služby. Už názov mikroregiónu, obsahujúci pomenovania vyhladávaných miestnych vrcholov Machnáč (568 m. n. m.) a Inovec (1042 m. n. m.) napovedá aké sú hlavné príčiny návštevnosti regiónu na úrovni CR.

4.1 Analýza potenciálu obce Motešice pre rozvoj cestovného ruchu

Podľa turistických máp, sprievodcov a internetových informácií sa obec javí ako veľmi zaujímavá. Je ale škoda, že návštevník prichádzajúci do obce prvýkrát, má veľký problém sa zorientovať, kde sa vlastne nachádza ten chránený park či kostol, ktorý je vyznačený na mape v blízkosti kaštiela. Jednoznačne tu chýbajú informačné tabule.

1. písomná zmienka o obci pochádza z r.1208.

Obec Motešice bola pôvodne zložená z dvoch samostatných obcí Horné a Dolné Motešice, ku ktorej boli neskôr pridružené ďalej obce Peťovka a Petrova Lehota (neskôr samostatná obec).

Prírodné zaujímavosti

Kataster obce leží väčšinou priamo v údolí potoka Machnáč, začína pod úpäťm vrchu **Machnáč** (568 m.n.m.) na úbočiach a svahoch s veľkým sklonom. Neďaleko obce vedľa cesty vedúcej smerom na miestna časť Peťovka sa nachádzajú tri rybníky, jeden menší rybník sa tiež nachádza priamo v obci v parku. Pôvodné krasové jazierko v dolnej časti Motešíc teraz zachytené a slúži ako zdroj pitnej vody. Ďalej sa tu nachádzajú aj mnohé zákonom chránené rastliny.

V Horných Motešiciach sa nachádza pri kaštieli **historický park**. Žiaľ, v minulosti bol narušený jednak umiestnením nevhodných stavebno-technických prvkov na ploche parku ako aj komunikáciou, ktorá ho teraz rozdelila na dve časti. Časť pri kaštieli je takmer úplne zdecimovaná výstavbou futbalového ihriska a krytej jazdiarne. V ďalšej časti parku vľavo od cesty porasty nadobudli časom charakter lesa. Zachovalá vysoká zeleň poukazuje na to, že centrum Motešíc v minulosti tvorilo ucelenú jednotku parkovej zelene. Po ľavej strane cesty do Motešíc sa urobila druhová a zdravotná asanácia stromov a vyčistil sa park, obnovili sa chodníky, mosty cez potok a osadili sa lavičky. Zrekonštruovala sa vodná nádrž, ktorá z prísnych tvarov obdĺžnika má teraz tvar ľadviny s ostrovčekom stromov v strednej časti. Pri ceste do Petrovej Lehoty, v blízkosti horárne, stojí mohutný, štátom chránený buk lesný, ktorého vek sa odhaduje na viac ako 300 rokov. Podľa povesti pod týmto bukom odpočívalo vojsko Františka Rákoczyho, keď tiahlo na Trenčín.

V okolí obce sú toho času vyhlásené dva chránené prírodné výtvory (CHPV) a to Potok Machnáč a Potok v Havránkovej doline. CHPV Potok Machnáč bol vyhlásený v roku 1983 na ochranu cenných brehových porastov i samotného vodného toku so zachovalou samočistiacou schopnosťou. CHPV Potok v Havránkovej doline je územie s významnými biologickými a estetickými prvkami, typickými pre charakter geografického regiónu. Sú tam zachovalé brehové porasty s drobnými slatinami, močaristými príbrežnými lúčkami. Sem zalieta loviť bocian čierny, ktorý v blízkych lesoch hniezdi.

Architektonické zaujímavosti a historické zaujímavosti

- V obci je ranogotický rímskokatolícky kostol Narodenia Panny Márie z čias okolo r. 1309. storočia a kaplnka sv. Jána Nepomuckého z roku 1736 v neskorom barokovom slohu.
- Žrebčín funguje v Motešiciach od r.1923. Najdôležitejšou stavbou Plemenárskeho podniku, ktorý tu sídlil, je výstavba výcvikového strediska - krytej jazdiarne. S výstavbou tohto objektu - jedného z najväčších svojho druhu v Európe, začali v roku 1983 a do užívania bola odovzdaná v roku 1987.

V posledných rokoch podarilo obnoviť tradíciu chovu koní v Motešiciach. V žrebčine sa narodili traja víťazi Československej derby a to žrebce Blyskáč, Myjavan a Hviezdar, taktiež tu bol narodený aj trojnásobný víťaz Veľkej Pardubickej steeplechase žrebec Korok. V dnešnej dobe sa v krytej jazdiarni žrebčina konávajú Halové jazdecké preteky.

- Kaštieľ v Horných Motešiciach z r.1620, - opevnený typ so štvorcovým pôdorysom a nárožnými vežami patriaci do roku 1944 dvornému radcovi Siebensteinovi, bol po oslobodení daný do užívania vojenskej správe. V rokoch 1950-56 bol kaštieľ prebudovaný pre potreby firmy Nitratex Svinná na výrobu tkaných kobercov. V rokoch 1956-1958 bol znova prebudovaný a slúžil ako dom dôchodcov. V jeseni 1961 sa kaštieľ dostal znovu do správy vojenskej správy, ktorá ho spravuje až doteraz.
- Baroková kúria zo začiatku 18. storočia.

Významné osobnosti obce

- Milan Peťovský (1931 - 2000), významný kameraman a režisér v oblasti trikovej kamery a animovaných filmov - narodil sa 11.januára 1931 v Motešiciach, PaedDr. Blažej Belák (nar.1938), básnik, spisovateľ, prekladateľ.
- Viktor Bucha (1892 - 1965), významný ovocinár a šľachtiteľ, Daniel Krman st. (1624 - 1687), nábožensky spisovateľ,
- Milan Mikuš (nar.1926)- ochranca prírody, popularizátor vedy a techniky – istý čas žil a pôsobil v Motešiciach - založil Klub mladých ochrancov prírody. Viedol ho 21 rokov. Založil pobočku Slovenskej spoločnosti pre dejiny, vedu a techniku pri Slovenskej akadémii vied s cieľom propagovať významné osobnosti trencianskeho regiónu a históriu prírodných a technických vied. Do tohto obdobia spadá začiatok sledovania a zbierania životopisov významných prírodovedcov. Vydal množstvo statí, článkov, publikácií. Venoval sa propagácii ochrany prírody medzi mládežou, jeho celoživotným koníčkom sú dejiny prírodných vied. Zozbieral a pre súčasnosť objavil mnohých významných prírodovedcov regiónu. Vydal Biobibliografický slovník prírodovedcov a lekárov Trenčianskeho kraja od najstarších čias po súčasnosť. Žije v Trenčíne.

Infraštruktúra cestovného ruchu a služby cestovného ruchu

V obci sa nachádza ubytovacie zariadenie Penzión Hala v žrebčine a stravovacie zariadenie Pizzeria Cavalli.

Turistické trasy – (žltá) - na sedlo Lúčky a odtiaľ na Inovec, do Soblahova, do Kubrej, alebo Trenčianskych Teplíc.

Športovo-rekreačné zariadenia a aktivity – futbalové ihrisko, školská telocvičňa, Kultúrne zariadenia – kultúrny dom a knižnica.

V obci a okolí sú vytvorené dobré podmienky pre cykloturistiku

Propagácia – obec vydala pohľadnice a brožúru Motešice z r.1988. Má veľmi kvalitne spracovanú internetovú stránku.

4.2 Analýza potenciálu CR na úrovni mikroregiónu

Mikroregión Machnáč – Inovec leží na Strednom Považí, v oblasti Strážovských vrchov a Považského Inovca. Mikroregión sa v súčasnosti javí ako málo rozvinutý z hľadiska CR v porovnaní so susednými, turisticky atraktívnejšími oblasťami, ako sú napríklad Trenčín a okolie či Trenčianske Teplice.

Čo sa týka dostupnosti, má mikroregión dobrú polohu vzhľadom na blízkosť diaľnice D1 a štátnu cestu E 572/50 Trenčín - Bánovce nad Bebravou, ktorá tadiaľto prechádza.

Hostia regiónu sú predovšetkým jednodňový návštevníci – peší turisti alebo cykloturisti, chatári, milovníci tunajšej minerálnej vody, prípadne záujemcovia, ktorí prichádzajú za ľudovými zvykmi a tradíciami, ktoré sa udržuujú a zveľaďujú v niektorých obciach dlhé roky (napr. v období Fašiangov v Svinnej).

Geografickými dominantami sú Považský Inovec a Strážovské vrchy, ktoré sú chránenou krajinou oblasťou. Hlavnú časť pohoria tvoria vápence, dolomity a slienité vápence. Pohorie je štruktúrne pestré. Táto rozmanitosť spôsobila vznik neopakovateľných tvarov vrcholov. Medzi ďalšie dominanty patrí horná časť horského potoka Svinnica od r.1983 vyhlásená za prírodnú pamiatku a dva chránené prírodné výtvory (CHPV) a to potok Machnáč a potok v Havránkovej doline. Je tu viacero ďalších chránených miest a zaujímavostí (viď kapitola 4.1).

Návštevníka zaujme rôznorodosť reliéfu – výšková členitosť, čo je výborným predpokladom pre rozvoj pešej turistiky, cykloturistiky a lyžovania.

Región je bohatý na minerálne pramene a kyselky.

Dobrým potenciálom pre letné kúpanie a športy je vodná nádrž Svinná.

Atrakciami regiónu môžu byť kostoly, kaplnky, kaštiele, dedinská ľudová architektúra, samozrejme je potrebná renovácia poškodených či zanedbaných objektov. Tiež folklór, zvykoslovie, kroje a ľudové remeslá môžu pritiahnúť hostí do obcí mikroregiónu. Významné osobnosti regiónu môžu byť dôvodom pre príchod návštevníkov z oblasti školstva, prípadne špeciálnych oblastí, v ktorých oni pôsobili.

Nie zanedbateľnou prednosťou tohto kraja je tradícia chovu koní, čo dáva reálny predpoklad pre rozvoj agroturistiky.

Pokiaľ ide o infraštruktúru cestovného ruchu a služby cestovného ruchu je mikroregión veľmi slabo rozvinutý.

Ubytovacie a stravovacie zariadenia v mikroregióne

Názov obce	Ubytovacie zariadenia	Stravovacie zariadenia
Bobot	-	
Dubodiel	Obecná ubytovňa	Allpresso /30 miest/
Hornáňy	-	-
Motešice	Penzión Hala v žrebčine	Pizzeria Cavalli
Neporadza	-	Kaviareň u Slováka
Petrova Lehota	-	-
Svinná	-	-
Trenč. Jastrabie	Patrovec, Chata pod Inovcom	Chata pod Inovcom
Trenč. Mitice	-	-
Veľká Hradná		Patrovec

V blízkom okolí je možné využiť ubytovacie kapacity motelu Delta v Dežericiach (cesta E50), po rekonštrukcii i motelu Radar v Mníchovej Lehote (cesta E50).

Športovo-rekreačné zariadenia ako ihriská alebo niekde i športové haly, či posilovňu nájdeme takmer v každej obci rovnako ako kultúrne domy, ktorých využitie ale nie je dostačujúce. Zvláštnosť regiónu je krytá jazdiareň v Motešiciach.

Pre pešiu turistiku a cykloturistiku sú okrem tých značených využívané i neznačené chodníky a cesty. Bolo by vhodné rozšíriť značenie, umiestniť smerovníky, popisné tabule k miestnym zaujímavostiam.

Odporúčaná turistická trasa: Veľmi obľúbený je *výstup na Inovec* (1042 m. n. m.). Bukové lesy miestami prerušované dubovo-hrabovými, siahajú až po vrcholovú pyramídu. V najvyšších miestach sú vysadené smrečiny. Vrcholová kóta neposkytuje výhľad, je však možný z blízkeho Palúcha (1001 m. n. m.) a z hornej časti lyžiarskej lúky. Za pekného počasia je (smer sever) vidno Vršatecké bradlá, Vápeč a Baske. Vo výške 840 m. n. m. je turistická chata – Chata pod Inovcom

Lyžiari môžu využiť lyžiarske vleky na Inovci a Ostrom vrchu, bežkári značenú bežeckú trasu Trenčianske Teplice - Chata pod Ostrým vrchom, ktorá prechádza v blízkosti obce Petrova Lehota.

Propagácia mikroregiónu je veľmi slabá. Výnimku tvoria obce s kvalitnými web – stránkami a publikáciami vydanými v posledných rokoch.

Je dôležité zriadiť kvalitnú web prezentáciu mikroregiónu vydať propagačné materiály a pracovať na zatraktívnení mikroregiónu vo všetkých oblastiach.

5.2 Kultúrna a športová infraštruktúra

V obci sa **Kultúrny dom** nachádza a je využívaný na prenájom pri príležitosti rôznych rodinných osláv a akcií ako napríklad svadby, kary, trhy, plesy, divadlá a rôzne oslavy. Technický stav budovy nie je dobrý, potrebuje nevyhnutné opravy.

V obci sa ďalej nachádza aj **obecná knižnica**.

Na kultúrne vyžitie obyvateľov sú v obci organizované rôzne spoločenské podujatia, ktoré sú bližšie popísané v kalendári kultúrnych aktivít obce na celý rok.

Tab č.15 Tradičné aktivity obce Motešice - kalendár		
mesiac	Názov aktivity	Náklady
január február	ples športovcov	1200
február	Tradičná fašiangová zabíjačka, fašiangový sprievod	800
máj	Deň matiek, stavenie mája, Nočná hasičská súťaž, Párová zábava ZRPŠ	500
máj	stavenie mája	250
máj	nočná hasičská súťaž	2500
máj	párova zábava zrpš	1200
jún	Deň detí, preteky Dračích lodí v TN	1000
jún	preteky Dračích lodí v TN	300
júl	Turnaj bývalých hráčov vo futbale	2000
september	Zabíjačka Peťovka hodová	500
október	Posedenie s dôchodcami	1800
December	Príchod Mikuláša, Víťanie Nového roku	500
December	Víťanie Nového roku	500
Zdroj: Obec 04/2015		

V obci sa nachádzajú národné kultúrne pamiatky (NKP) popísané bližšie v tabuľke nižšie. Nachádzajú sa v oboch častiach obce Dolné Motešice a Horné Motešice. Pamiatky nie sú vo vlastníctve obce a však keďže sa nachádzajú na jej území a sú potencionálnym zdrojom rozvoja cestovného ruchu a súčasťou kultúrneho dedičstva je potrebné spolupracovať pri ich obnove.

Tab č. 16 Národné kultúrne pamiatky NKP

Názov NKP	Lokalizácia	Číslo pamiatky	Charakteristika	Stav	Majiteľ NKP
KOSTOL S OPEVNENÍM	Dolné Motešice	1259/1	pol.13.st.-ok.1309	narušený	Vlastníctvo cirkvi a cirk. organizácií
KOSTOL S OPEVNENÍM	Dolné Motešice	1259/2	pol.13.st.-ok.1309	vyhovujúci	Vlastníctvo cirkvi a cirk. organizácií
KAPLNKA A NÁHROBNÍK	Dolné Motešice	1260/1	1716	vyhovujúci	Vlastníctvo cirkvi a cirk. organizácií
KAPLNKA A NÁHROBNÍK	Dolné Motešice	1260/2	2.pol.17.st.	dobrý	Vlastníctvo cirkvi a cirk. organizácií
KÚRIA A SÚSOŠIE	Horné Motešice	1258/1	1.pol.18.st.	vyhovujúci	Spoločnosť s ručením obmedzeným
KÚRIA A SÚSOŠIE	Horné Motešice	1258/2		dobrý	Samospráva miest a obcí

Zdroj: Register NKP

5.3 Zdravotná a sociálna infraštruktúra

V obci sa nachádza **zdravotnícke zariadenie** na základnej úrovni. Nachádza sa tu ambulancia praktického lekára. Služby zdravotníckeho strediska sú poskytované aj ďalším trom susedným obciam. V obci sa nenachádza lekáreň.

Najbližšia nemocnica sa nachádza v Bánovciach nad Bebravou, je vzdialená 18 km a v Trenčíne – 24 km.

Takisto pohotovosť sa nachádza v týchto dvoch mestách. Rýchla zdravotná služba príde do obce do 20 minút po privolaní.

V obci nie je zriadená opatrovateľská služba a nenachádza sa tu žiadne zariadenie, ktoré by mohlo slúžiť starším spoluobčanom. Starší občania využívajú možnosť **stravovania** sa v školskej jedálni.

5.4 Občianska vybavenosť a samospráva

V obci poskytujú služby len súkromné podnikateľské subjekty a nachádzajú sa tu nasledovné služby občianskej vybavenosti:

- potraviny /1/
- pohostinstvo /1/
- zmiešaný tovar /1/
- kaderníctvo /1/
- vývoz komunálneho odpadu /1/
- pošta/1/
- pizzeria, kaviareň /1/
- pekáreň /1/
- pálenica /1/
- veterinár /1/
- autoopravovňa /1/
- ubytovacie zariadenie /1/

5.5 Bývanie

Hustota osídlenia obce Motešice je obyvateľov 46,25 na km² (2014) – nízka. V roku 1991 bolo evidovaných 376 obydľí, pričom 287 z nich bolo trvale obývaných. V ďalšom desaťročí (1991 – 2001) sa počet obydľí výrazne znížil na 308 obydľí, t.j. úbytok o 18,09 % a zvýšil sa zároveň i počet neobývaných domov na 29,55 %. V roku 2011 evidujeme v obci 302 obydľí a z nich je 231 obývaných, teda % neobývaných domov sa znížilo na 23,51 %. O obci Motešice v oblasti bývania možno povedať, že hustota osídlenia obce je nízka, hoci obec má výrazný prechodný sídelný charakter a má podmienky najmä na bývanie a to okrem iného i svojou vybavenosťou. Obec v tejto oblasti zahájila výstavbu bytov.

Počet domov v obci určených na osídlenie v rôznych formách (trvalej alebo rekreačnej) sa za desaťročia menil smerom dolu, teda klesal pravdepodobne z dôvodu likvidácie starších obydľí. Počet domov určených na bývanie sa za obdobie od roku 1991 až po rok 2011 znížil z 376 na 302, klesol o viac než 20 %.

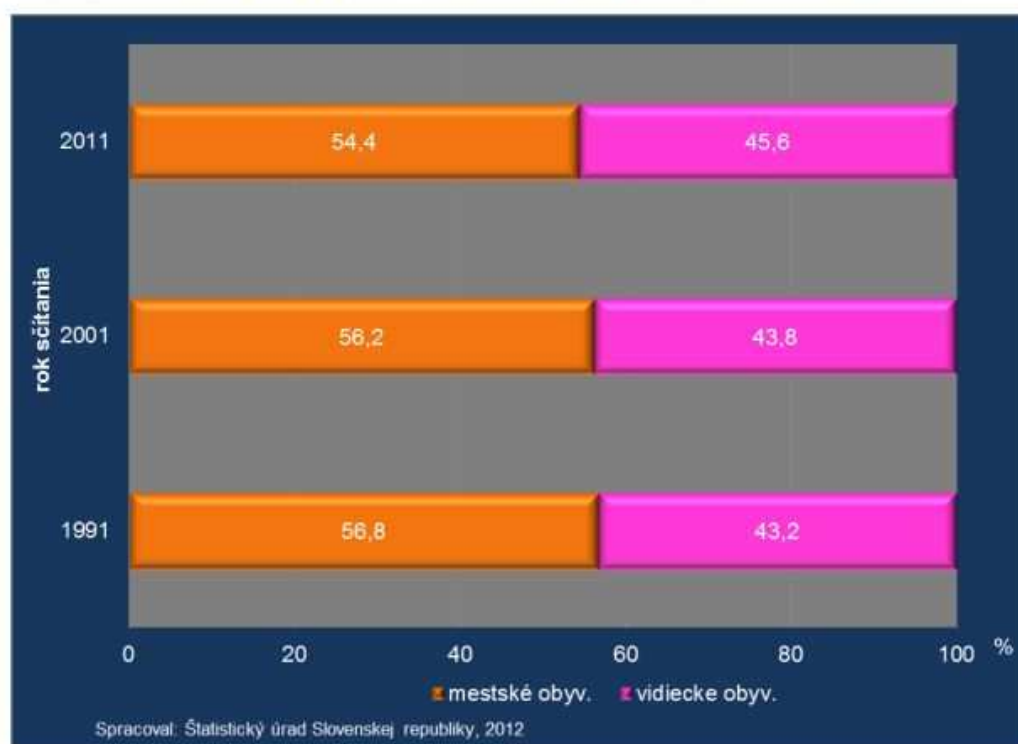
% voľných domov na bývanie dosahuje 23,51 % a je značne vysoké. Podiel neobývaných obydľí tvorí potenciál na bývanie, ktorý je možné :

- speňažiť odpredajom nehnuteľností/pozemkov ich majiteľmi
- chápať ako víkendové chalupy – chaty – snažiť sa o tvorbu programu pre víkendových hostí
- obývať formou predaja / prenájmu novým majiteľom a dosiahnuť tak vyšší počet obyvateľov.

Keďže obec Motešice má predovšetkým vytvorené podmienky na bývanie, je v záujme obce, aby poskytovala občanom čo najlepšie podmienky pre rozvoj bývania a napomáhala „obratu“ voľných domov na bývanie a ich využitiu. Vhodné je tiež evidovať voľné pozemky na novú výstavbu.

Tab. č. 17 Osídlenie obce Motešice			
Rok	1991	2001	2011
Počet obyvateľov	791	812	799
Počet obydľí	376	308	302
% nárast počtu obydľí - výstavba	-18,09		-1,95
Trvale osídlené obydľia	287	217	231
% voľných domov na bývanie	23,67	29,55	23,51
Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 1991, 2001, 2011			

V súvislosti s osídlením obce a bývaním všimnime si trend vývoja bývania čo sa týka podielu mestského a vidieckeho obyvateľstva a teda podiel obyvateľstva bývajúceho v mestách a na dedine. Podiel obyvateľstva bývajúceho na vidieku je na Slovensku vo všeobecnosti veľmi vysoký, tvorí takmer polovicu bývajúceho obyvateľstva. Ešte zaujímavejší je fakt, že tento podiel má rastúci trend.

G 3 Podiel mestského a vidieckeho obyvateľstva trvalo bývajúceho v SR, sčítanie 1991 – 2011**Graf č. 3** Podiel mestského a vidieckeho obyvateľstva

6. Technická infraštruktúra

6.1 Doprava

Obcou prechádza cesta II. triedy a miestne komunikácie. Technický stav komunikácií nie je vyhovujúci, pričom podľa potreby a finančných možností obce sú realizované lokálne opravy komunikácií. V obci sú vybudované chodníky v rozsahu cca 90 % a odvodnenie komunikácií v celkovom rozsahu cca 85 %.

Dopravné spojenie obce s okolitými obcami a okresnými mestami Trenčín a Bánovce nad Bebravou je realizované autobusovou dopravou. Najbližšia zastávka vlaku je v obci Trenčianska Teplá vo vzdialenosti 15 km od obce Motešice.

6.2 Zásobovanie pitnou vodou

Zdroj pitnej vody je v katastri obce Motešice, Prameň jazero - v miestnej časti Dolné Motešice. Vodovod bol vybudovaný v roku 1973. V súčasnosti sú všetky domy v obci Motešice pripojené na vodovod, iba domy v miestnej časti Peťovka využívajú lokálne studne na zásobovanie pitnou vodou. Vlastníkom vodovodu je TVK Trenčín, ktorá je aj jeho prevádzkovateľom.

Regionálny úrad verejného zdravotníctva pravidelne monitoruje kvalitu pitnej vody z vodovodov a podáva o jej kvalite správu. Sleduje sa najmä úroveň hladiny dusičnanov, ktorá nesmie presiahnuť hodnotu 50 mg.l-1. Je potrebné však uviesť, že deti do 6 mesiacov veku nesmú piť vodu, ktorá presahuje hodnotu 10 mg.l-1. Pre posúdenie kvality vody v obci Motešice uvádzam tabuľku meraní RÚVZ pre odberné miesto Motešice MŠ. Pri hodnotách 3,00 – 5,70 mg.l-1 môžeme hovoriť o vynikajúcej kvalite vody v obci. Výbornú kvalitu vody majú tiež susediace obce napájané z tohto vodného zdroja. Pre porovnanie kvality vody uvádzam protiľahlo sídliacu obec Veľká Hradná, ktorá presahuje obsah dusičnanov vhodný pre deti do 6 mesiacov.

Tab. č. 18 Kvalita pitnej vody merania RUVZ - porovnanie		
Prevádzkovateľ vodovodu	Merné miesto	Hodnota mg.l-1
Obecný vodovod	Obec Motešice	3,00-5,70
TVS a. s. Trenčín	Obec Bobot	4,60 - 5,90
Obecný vodovod	Obec Veľká Hradná	11,7 -13,40
Zdroj: RUVZ vodvody kvalita vody 2012		

6.3 Kanalizácia, likvidácia splaškových vôd, ČOV

Splašková kanalizácia v obci nie je vybudovaná. Z toho vyplýva, že obec nie je napojená na čistiareň odpadových vôd a splaškové vody sú vypúšťané voľne do recipientu, resp. do domových žúmp, ktoré sú v prípade potreby vyprázdňované. V obci sa nenachádzajú žiadne domové čistiarene odpadových vôd. Je spracovaný a pripravuje sa na realizáciu projekt „Odvedenie a čistenie odpadových vôd Motešice“.

6.4 Plynofikácia

Obec Motešice je plynofikovaná, plyn z verejného rozvodu plynu odoberá cca 95 % domácností. V roku 2000 bol v obci vybudovaný PVC plynovod, ktorý nie je zavedený len do miestnej časti Peťovka.

6.5 Elektrifikácia a verejné osvetlenie

Rozvody elektrickej energie sú zrealizované v celej obci, pričom sú prevažne nadzemné.

Verejné osvetlenie je v obci zrealizované, kompletná rekonštrukcia verejného osvetlenia bola vykonaná v roku 2001. Bola urobená aj rekonštrukcia rozvodov elektrickej energie v miestnej časti Peťovka.

6.6 Miestny rozhlas

Obec je pokrytá sieťou miestneho rozhlasu, pričom tento je využívaný na obecné spravodajstvo, oznamy obce, občanov a miestnych spoločností. Miestny rozhlas vyžaduje komplexnú rekonštrukciu.

6.7 Telekomunikačné siete

V obci Motešice sú zavedené telekomunikačné káble s možnosťou napojenia všetkých obyvateľov, občianskej vybavenosti i podnikateľských subjektov. V súčasnosti je na telekomunikačné siete napojených 100 domácností obce. Počet domácností využívajúcich pevnú telefónnu linku od posledného sledovania klesol o 50 %. Telekomunikačné káble sú v prevažnej väčšine podzemné. Obec je telekomunikačnými vedeniami pripojená na digitálnu ústredňu.

V obci je taktiež možné využiť služby všetkých mobilných operátorov, pričom pokrytie katastrálneho územia obce predmetným signálom predstavuje 98 %.

Televízny signál verejno-právnych staníc je možné zachytiť na území obce v rozsahu cca 98 %.

Káblová televízia v obci nie je zavedená.

6.8 Internet a informačné systémy

V súčasnosti je pokrytie obcí internetom na dobrej úrovni a domácnosti majú viac možností pripojenia na internet a to i v menších obciach. Podľa údajov zo SOBD za rok 2011 je v obci Motešice z 276 domácností 110 domácností (39,85%) pripojených na internet. 131 domácností (47,47 %) vlastní osobný počítač alebo notebook. 100 domácností (36,23 %) je pripojených na pevnú telefónnu linku. Podľa celoslovenského sledovania je počet domácností pripojených na internet 77,90 %, podiel domácností, ktoré majú osobný počítač tvorí 80,10 %. Podiel domácností pripojených na internet v obci Motešice je teda nízky.

Tab. č. 19 Pokrytie domácností internetom (SOBD 2011) celá SR	
Domácnosti, ktoré majú osobný počítač v % z celkového počtu domácností	80,1
Domácnosti, ktoré majú prístup na internet v % z celkového počtu domácností	77,9

6.9 Odpadové hospodárstvo

Komunálny odpad vyprodukovaný v obci je odoberaný a zneškodňovaný zmluvným zneškodňovateľom BORINA EKOS, člen Marius Pedersen na skládke tejto spoločnosti. Táto spoločnosť odváža aj separovaný odpad - plasty, elektronický odpad, textilný odpad, sklo a železo, ktorých separáciu zabezpečuje obec Motešice.

6.10 Tepelné hospodárstvo

Teplo a teplá úžitková voda je zabezpečovaná prostredníctvom lokálnych domových kotolní na plyn, uhlie, pevné palivo a elektrickú energiu.

7. Hospodárstvo

7.1. Hospodárenie obce

Obec vykonáva vlastnú investičnú činnosť a podnikateľskú činnosť v záujme zabezpečenia potrieb obyvateľov obce a rozvoja obce. Svoje potreby financuje predovšetkým z vlastných príjmov, zo štátnych dotácií, ako aj z ďalších zdrojov.

Vlastné príjmy sú príjmy z majetku obce a z majetku prenechaného obci do užívania (nájom), výnosy z miestnych daní a z miestnych poplatkov, podiely na daniach v správe štátu, výnosy z pokút uložených za priestupky a iné príjmy. Obec môže na plnenie svojich úloh použiť návratné zdroje financovania a prostriedky mimorozpočtových peňažných fondov. Na plnenie rozvojového programu obce alebo na plnenie inej úlohy, na ktorej má štát záujem, možno obci poskytnúť štátnu dotáciu.

Výdavky obce tvoria najmä výdavky na výkon samosprávnych funkcií obce, výdavky na údržbu majetku obce a investičné výdavky. Na krytie mimoriadnych výdavkov vo všeobecnom záujme môže obec rozhodnúť o zavedení verejnej dávky (príspevku, poplatku naturálnom plnení), o vyhlásení dobrovoľnej zbierky alebo o prijatí úveru alebo pôžičky.

7.2. Rozpočet obce

Základom finančného hospodárenia obce je rozpočet zostavený podľa osobitných predpisov. Zostavuje sa na obdobie jedného kalendárneho roka. Rozpočet obce obsahuje príjmy a výdavky spojené s činnosťou samosprávy, finančné vzťahy k štátnemu rozpočtu, k rozpočtu samosprávneho kraja a finančné vzťahy k právnickým osobám a fyzickým osobám. Účtovné obdobie uzatvára záverečný účet.

Tab. č. 20 Rozpočet obce Motešice								
rok	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
príjmy	13 411 000 SK	16 492 041 SK	567897	629083	784928	543592	1077195	629014
výdavky	13 050 276 SK	15 775 151 SK	538242	624246	777592	512823	1028169	592557
Zdroj: Obec, roky 2007, 2008 v SK								

7.3 Majetok obce

Majetok obce tvoria všetky hnutelné a nehnuteľné veci vo vlastníctve obce a všetky pohľadávky a iné majetkové práva obce a majetkové práva ostatných subjektov založených, resp. vytvorených obcou.

Majetok obce musí obec zveľaďovať a zhodnocovať. Obec môže zveriť svoj majetok do správy subjektom, ktoré založila alebo zriadila, prípadne prenajať inej právnickej alebo fyzickej osobe, ktorá má odbornú spôsobilosť.

Tab č. 21 Majetok obce Motešice	
Kategória	Hodnota v EUR
Budovy	847 382,00
Stavby	318 644,00
Pracovné stroje, zariadenia, prístroje	19 908,00
Podiely v TVK	102 306,00
Dopravné prostriedky	12 669,00
Inventár	13 916,00
Pozemky	265 920,00
zdroj: Obec Motešice	

7.4 Údaje o významných ekonomických subjektoch

Podľa stavu zápisov v obchodnom registri príslušného súdu a registrácie na živnostenskom úrade k 25.05.2015 na území obce Motešice podniká:

- ☐ 17 obchodných spoločností (2 sú v likvidácii alebo v konkurze)
- ☐ 16 fyzických osôb so živnostenským oprávnením

Z údajov pri porovnaní predchádzajúceho obdobia možno povedať, že sa v obci zvýšil počet obchodných spoločností a znížil počet fyzických osôb. K tomuto posunu výrazne prispela legislatíva. Zo zastúpenia podnikateľskej činnosti sa v obci uplatňuje oprava automobilov, maloobchod a veľkoobchod – obchodná činnosť, výroba výrobkov z dreva, stavebná činnosť, kovoobrábanie, zámočníctvo, dokončovanie stavieb.

Tab. č. 22 Údaje o významných ekonomických subjektoch

Názov subjektu, adresa	Zameranie činnosti	Počet zames.	Výška obratu v EUR
ABC Mont s. r. o.	montáž, rekonštrukcia a údržba vyhradených technických zariadení elektrických oprava vyhradených technických zariadení elektrických inštalácia a opravy elektrických rozvodov a zariadení na bezpečné napätie výroba elektrických zariadení uskutočňovanie stavieb a ich zmien prípravné práce k realizácii stavby dokončovacie stavebné práce pri realizácii exteriérov a interiérov opracovanie kovu jednoduchým spôsobom výroba jednoduchých výrobkov z kovu sprostredovateľská činnosť v oblasti obchodu, výroby, dopravy a služieb kúpa tovaru na účely jeho predaja konečnému spotrebiteľovi (maloobchod) alebo na účely	1	86 497 €

	jeho predaja iným prevádzkovateľom živnosti (veľkoobchod) nákladná cestná doprava vozidlami s celkovou hmotnosťou do 3,5 t vrátane prípojného vozidla reklamné a marketingové služby prenájom hnuteľných vecí osadzovanie a údržba dopravného značenia a inštalovanie dopravných značiek výroba, predaj, montáž a zapožičiavanie dopravných značiek, dopravných zariadení a informačných systémov dopravné značenie ciest, parkovísk a priemyselných plôch		
Pálenica Motešice, s. r. o.	kúpa tovaru na účely jeho predaja konečnému spotrebiteľovi (maloobchod) alebo iným prevádzkovateľom živnosti (veľkoobchod) sprostredkovateľská činnosť v oblasti obchodu výroba liehu v liehovarníckom závode na pestovateľské pálenie ovocia so sídlom Dolné Motešice 61	2	103 428
Sýkora, s. r. o.	montáž a predaj plastových okien, plastových a hliníkových dverí a ich doplnkov sprostredkovanie obchodu, výroby a služieb kúpa tovaru na účely jeho predaja konečnému spotrebiteľovi (maloobchod) výuka základov jazdy na koni výcvik koní	0	82 238 €
Kamila, a.s.	ubytovacie služby v ubytovacích zariadeniach s prevádzkovaním pohostinských činností v týchto zariadeniach prevádzkovanie pohostinských zariadení reklamná a propagačná činnosť výkon špecializovaných činností v oblasti telesnej kultúry (rozhodca, tréner) prevádzkovanie telovýchovných zariadení zmenárne prevádzkovanie a údržba golfového areálu prenájom a predaj športových potrieb poriadanie školení a kurzov kúpa tovaru za účelom jeho predaja konečnému spotrebiteľovi v rozsahu voľnej živnosti (maloobchod) kúpa tovaru za účelom jeho predaja iným prevádzkovateľom živnosti (veľkoobchod) v rozsahu voľnej živnosti sprostredkovateľská činnosť v oblasti obchodu a služieb budovanie golfových ihrísk v rozsahu voľnej živnosti uskutočňovanie jednoduchých stavieb, drobných stavieb a ich zmien neverejná osobná cestná doprava vykonávaná vozidlami do 9 miest vrátane vodiča prenájom hnuteľného majetku prevádzkovanie zariadení slúžiacich na regeneráciu a rekondíciu	5-9	259 094 €
LESORG, s.r.o. 91326 Motešice, č. 153	lesníctvo včítane predaja nespracovaných lesných výrobkov za účelom spracovania alebo ďalšieho predaja	0	252 737 €
Žrebčín „Motešice“, a.s. 91326 Motešice,	produkcia a predaj plemenných chovných a úžitkových zvierat; poľnohospodárska výroba v rastlinnej a živočíšnej výrobe; udržiavanie genofondu u nás chovaných plemien koní	0	V konkurze
Mária Závodská – DM & DM Závodských 91326 Motešice, č. 81	maloobchod so zmiešaným tovarom, hlavne potravinami, nápojmi, tabakom; poskytovanie pohostinských služieb	8	fyzická osoba

7.5 Nepodnikateľské subjekty v obci

V obci je zo spolkov zastúpený Dobrovoľný hasičský zbor (DHZ) a Telovýchovná jednota Dynamo Motešice, ktoré sú podporované zo strany obce i finančnou čiastkou.

Tab č. 23 Spolky pôsobiace v obci a ich podpora		
Názov spolku	Orientačná ročná výška dotácie z rozpočtu obce	Orientačná výška ročného rozpočtu spolku
DHZ	1 500	2 500
TJ DYNAMO Motešice	2 300	4 000
Zdroj: Obec Motešice		

8. SWOT ANALÝZA OBCE MOTEŠICE

Silné stránky	Príležitosti
■ Lokalizácia obce v blízkosti hospodársky dobre rozvinutých miest Bánovce nad Bebravou, Trenčín ■ Prechodný - obytný charakter obce ■ Materská škôlka v obci ■ Základná škola v obci ■ Praktický lekár v obci ■ Zastúpenie podnikateľského sektora v obci ■ Dobrá kvalita životného prostredia ■ Výborná kvalita pitnej vody, dostatok vody ■ Pokojné miesto pre život človeka ■ Stabilný demografický trend ■ Využívanie vlastných studní, 100%tné pokrytie vodovodom ■ Realizovaná plynifikácia obce ■ Zabezpečená ošetrovateľská služba v obci a stravovanie dôchodcov ■ Dobrý stav miestneho rozhlasu ■ Národné kultúrne pamiatky (NKP) v obci ■ Žrebčín v obci ■ Ubytovacie a stravovacie zariadenie v obci ■ Pálenica v obci ■ Blízkosť krajského mesta ■ Členstvo v mikroregionálnom celku ■ Lokalizácia obce v blízkosti hraníc z ČR ■ Hospodárenie obce bez zadlženia ■ Zvýšenie podielu ekonomicky aktívnych osôb	■ Posilnenie obytného charakteru obce – zlepšenie podmienok na bývanie v obci ■ Rozvoj cestovného ruchu v obci ■ Tvorba nových pracovných miest v obci ■ Zachovanie prírodného prostredia ■ Zlepšenie demografického vývoja – dosiahnutie rastúceho demografického trendu ■ Vybudovanie kanalizácie, vybudovanie ČOV, zachovanie kvality podzemných vôd, využívanie studní ■ Skvalitnenie propagácie obce ■ Skvalitnenie internetizácie obce, zlepšenie pripojenia, zvyšovanie počtu pripojených domácností ■ Plánovaný rozvoj obce ■ Možnosť ťažiť z účasti v mikroregionálnom združení ■ Možnosť čerpať prostriedky z EU a iných dotačných programov ■ Možnosť využiť cezhraničnú spoluprácu s ČR

Slabé stránky	Ohrozenia
■ Malá obec – nízky počet obyvateľov ako aj nízke príjmy obce - rozpočet ■ Nedostatok finan. prostriedkov na rozvoj obce ■ Nízka hustota osídlenia obce – slabo využitý obytný potenciál ■ Stagnujúci demografický trend ■ Stárnutie obyvateľstva ■ Rastúci počet nezamestnaných osôb v obci ■ Negatívne saldo prirodzenej výmeny ■ Nízka úroveň pripojenosti domácností na internet v obci ■ Zlý stav miestnych komunikácií ■ Stále nízka kvalita služieb a infraštruktúry v obci ■ Absencia ČOV a kanalizácie ■ Málo príležitostí na kultúrne vyžitie v obci ■ Slabá propagácia obce, nízka úroveň marketingu obce, nízka úroveň rozvoja cestovného ruchu ■ Absencia koordinátora miestneho rozvoja – projektového manažéra ■ Nízka úroveň čerpania prostriedkov z EU	■ Rast nezamestnanosti ■ Negatívny demografický vývoj ■ Stárnutie obyvateľstva ■ Zadlžovanie obce v dôsledku snáh o rozvoj obce ■ Znečisťovanie životného prostredia zo strany podnikateľských subjektov, občanov a návštevníkov obce ■ Zánik kultúrnych akcií v obci ■ Zlé rozhodnutie v oblasti investovania do cestovného ruchu ■ Rast konkurencie medzi obcami vo vzťahu k využívaniu prostriedkov z verejných fondov ■ Zlá koordinácia spolupráce verejného a súkromného sektora ■ Nedostatok zdrojov na ochranu prírodných pamiatok a zvláštností v obci ■ Slabá spolupráca občanov pri rozvoji obce

B.Strategická časť

9. Stanovenie faktorov rozvoja a kľúčových disparít.

Faktory rozvoja predstavujú hlavné impulzy, ktorých využitie vedie k zmierňovaniu identifikovaných disparít. Faktory rozvoja môžu predstavovať existujúce, alebo budúce impulzy.

Identifikované kľúčové disparity a hlavné faktory rozvoja obce Motešice:

Kľúčové disparity	Hlavné faktory rozvoja
Stagnujúci demografický rozvoj	Sídlny charakter obce Dostatok voľných domov na bývanie
Nedostatočný stav miestnej infraštruktúry ako aj slabá propagácia lokality	Lokalizácia obce
Nedostatočná kvalita miestnej infraštruktúry	Jestvujúca infraštruktúra
Nevyhovujúci stav miestnych komunikácií	Miestne komunikácie zabezpečujúce dostupnosť obce
Nedostatočná infraštruktúra cestovného ruchu a kvalita služieb v oblasti CR*	Osobnosti pochádzajúce z obce
Udržateľnosť zariadení do budúcnosti	Materská a základná škola v obci
Chýbajúca infraštruktúra na ochranu vôd. (kanalizácia, ČOV)	Podzemné vody
Stav životného prostredia, nedostatočná úroveň jestvujúcich zariadení na jeho ochranu	Zachované životné prostredie
Nízky rozpočet obce, problematické prefinancovanie a spolufinancovanie akcií	Možnosť využívať financie z EÚ

*CR – cestovný ruch

10. Východiská stratégie, stratégia, jej ciele, priority a opatrenia.

10.1. Východiská stratégie

Slovensko je krajina s vysokým podielom obcí, ktoré však ešte stále nedosahujú porovnateľnú úroveň kvality života obcí v iných krajinách EÚ. Súčasný trend sťahovania mestského obyvateľstva do obcí súvisiaci s hľadaním pokojnejšieho a čistejšieho prostredia pre život ako aj ekonomická náročnosť bytov v mestách porovnateľná z nehnuteľnosťami v obciach, ponúka obciam mnoho šancí na ich oživenie, zatraktívnenie a zlepšenie ich demografickej prognózy. V tejto súvislosti však trend kladie zároveň požiadavky na nevyhnutné zlepšenie kvality života v obci čo sa týka jej dostupnosti, technického vybavenia a spektra ponúkaných služieb.

Ak chceme formulovať stratégiu rozvoja obce Motešice, musíme zvážiť výsledky swot analýzy a opierať sa o kľúčové disparity a hlavné faktory rozvoja.

Obec Motešice možno charakterizovať ako obec so stagnujúcim demografickým vývojom. V priebehu desaťročí si obec udržala počet obyvateľov, tento sa však v priebehu historického vývoja v neprospech rozvoja obce výraznejšie nemenil, hoci má na to obec všetky predpoklady.

Obec je veľmi dobre vybavená základnými službami, ktoré občania vyžadujú (školské zariadenie, pošta v obci), má zaujímavú polohu medzi mestami Trenčín, Bánovce nad Bebravou, Dubnica nad Váhom čo jej umožňuje čerpať pracovné príležitosti z týchto miest s kontrastným umiestnením medzi významné prírodné pamiatky, doplnenú o krásne národné kultúrne pamiatky v obci. V obci sa naviac nachádza žrebčín s dlhoročnou tradíciou a podnikatelia, ktorí využívajú prírodné prostredie pre postupný rozvoj cestovného ruchu.

Zaujímavým súčasným trendom je sťahovanie sa do dedín, kedy každým desaťročím sa postupne zvyšuje podiel obyvateľstva žijúceho na vidieku. Ak bude tento trend pokračovať, o dve desaťročia by mohol byť podiel obyvateľstva bývajúceho na vidieku vyšší než podiel obyvateľstva bývajúceho v mestách.

V obci Motešice je významný podiel voľných domov, ktoré nie sú trvale obývané. Je možné, že sú využívané prevažne ako rekreačné obydlia. Je dobré urobiť si prieskum prečo tieto domy nie sú obsadené, renomované, odpredané novým majiteľom alebo inak prospešne využité. Dôvody sú často komplikované, starosta však zväčša disponuje informáciami a je tiež v kontakte s majiteľmi nehnuteľností a svojim doporučením môže vývoj ovplyvniť. Pri demografickom rozvoji obce negatívne tiež vystupuje celoslovenský trend – nízka pôrodnosť a následná prestárlosť obyvateľstva, ktorá sa ukazuje v nevyhnutnej mortalite. Obec môže určite zaviesť príspevok pre rodiny, ktoré zostanú v obci a týmto aspoň prechodne zvýšiť počet obyvateľov.

Z analýzy vyplynul tiež nie dobrý stav miestnej infraštruktúry, slabá vybavenosť obce službami, nízka úroveň marketingu obce a slabé povedomie v oblasti rozvoja cestovného ruchu. Pri nízkom počte obyvateľov sú i nižšie príjmy obce a možnosti jej rozvoja.

Zo zistenej analýzy tiež vyplynula nízka pripojenosť domácností na internet čo sa týka porovnania s celoslovenským ukazovateľom. Je vhodné pripraviť pre občanov tiež projekt v tejto oblasti. (projekt zameraný na zlepšenie počítačových zručností a využívanie internetu)

Silné stránky obce definované vo SWOT analýze obce Motešice ktorými sú zachované životné prostredie, s dobrým ovzduším, dostatkom pitnej vody s výbornou kvalitou, budú v budúcnosti stále väčšou devízou, ktorú je potrebné maximálne využiť pre rozvoj obce rešpektujúci zachovanie týchto kvalít aj pre ďalšie generácie. Prítomnosť zdravotného strediska v obci, predškolského a školského zariadenia je veľkou prednosťou obce, ďalej bude záležať tiež na udržaní kvality týchto zariadení.

Využitie predností obce môže zlepšiť demografický vývoj, zvýšiť atraktivnosť obce ako miesta na bývanie a zvýšiť návštevnosť obce prípadným rozvojom cestovného ruchu, ktorý umožní zvýšiť príjmy obyvateľstvu obce ako aj samotnej obci.

Rozvoj obce Motešice je možný za predpokladu, že budú vytvorené podmienky pre takýto rozvoj, ktorými sú hlavne dobudovanie základnej infraštruktúry obce, bytová výstavba, udržanie resp. rozšírenie siete služieb ako aj príprava a realizácia rozvojových aktivít v oblasti kultúry a oblasti voľnočasových aktivít ako i lepšej propagácie obce z hľadiska cestovného ruchu (orientovať sa na agroturistické a kultúrno-poznávacie formy cestovného ruchu). Veľmi dôležitá je upravenosť obce, teda úprava a vzhľad jestvujúcich obydlií, stav lúk, záhrad a lesov.

Po vytvorení všetkých základných podmienok pre rozvoj obce, môže obec uvažovať o ďalších smeroch rozvoja. Tu môže pristúpiť k investičným, ale i vysokokvalitným neinvestičným projektom zameraným na oživenie obce a rozvoj cestovného ruchu.

V rokoch 2014 – 2020 bude veľký dôraz kladený na rozvoj zamestnanosti a ľudských zdrojov. Obec by mala zvážiť aktivity v tejto oblasti.

V každej fáze rozvoja obce je dôležité zdôrazňovať jej prednosti a čo najviac obec presadzovať všade kde je to možné a vhodné. Za týmto účelom je potrebné dopracovať marketingovú a komunikačnú stratégiu obce, ktorá má napomôcť celkovému rozvoju aktivít realizovaných v obci. Či už sa jedná o základné údaje o obci alebo ide o podporu kultúrnych a iných aktivít v obci, vždy je dôležité na tieto aktivity upriamiť pozornosť.

Pokiaľ má obec záujem masívnejšie sa rozvíjať čo sa týka pritiahnutia nových obyvateľov do obce – zvýšenie počtu obyvateľov mala by zvážiť vypracovanie Programu rozvoja bývania. Iba vytvorením podmienok pre bývanie v obci, či už formou bytovej výstavby alebo individuálnej bytovej výstavby a zľahčením prístupu k pozemkom a nehnuteľnostiam v obci môže obec dosiahnuť trvalé zvýšenie počtu obyvateľov.

V programovom období 2014 – 2020 dostane obec Motešice niekoľko šancí využiť na svoj rozvoj aj peniaze z EU. Už dnes by si obec mala pripraviť možné smery rozvoja a projektové zámery, aby v čase výzvy bola pripravená na zapojenie.

Pri čerpaní prostriedkov a uprednostňovaní jednotlivých aktivít zo stratégie obce v nadväznosti na aktivity podporované z EU je potrebné zvážiť aj finančné zaťaženie spôsobené nie nevyhnutnosťou spolufinancovať projekty, ale nevyhnutnosťou projekty celkovo prefinancovať a preklenúť obdobie od realizácie projektu do prijatia nenávratných finančných prostriedkov z EU.

Z toho vyplýva, že načrtnutá stratégia rozvoja obce Motešice vyžaduje ešte dohodu obecného zastupiteľstva o poradí realizácie jednotlivých aktivít. Poradie realizácie jednotlivých aktivít sa odrazí v časovej usporiadanosti realizácie aktivít. Tá môže byť ponímaná orientačne, ale i záväzne v závislosti od prístupu a kvality činnosti obecného zastupiteľstva.

Stratégiu rozvoja obce Motešice prezentuje globálny cieľ stratégie, špecifické ciele, priority, opatrenia a aktivity potrebné na naplnenie cieľa.

10.2 Stratégia, jej ciele, priority a opatrenia.

Na základe prevedenej analýzy obce Motešice s ohľadom na zistené disparity a kľúčové faktory rozvoja bol formulovaný globálny cieľ stratégie rozvoja obce Motešice a tým je :

Vytvorenie základných podmienok pre trvalo udržateľný hospodársko-sociálny rozvoj obce s cieľom skvalitniť život obyvateľov a udržať demografický rozvoj obce.

Globálny cieľ zahŕňa v sebe množstvo parciálnych cieľov, ktoré je potrebné naplniť, aby bol dosiahnutý synergický efekt a celkový trvalo udržateľný rozvoj obce.

Formulácia globálneho strategického cieľa vychádza z predpokladu, že budú vytvorené podmienky pre uspokojivé plnenie parciálnych cieľov. Rozvoj obce je dlhodobý trvajúci proces, ktorý môže priniesť očakávané výsledky len za predpokladu, že obec v čo najvyššej miere využije definované faktory rozvoja a zrealizuje aktivity viažúce sa k prioritám a opatreniam.

K naplneniu globálneho cieľa by mali prispieť tri špecifické ciele rozpracované do priorít, opatrení a aktivít, ktoré sú na seba vzájomne viazané a nesplnenie jedného z nich, negatívne ovplyvňuje plnenie ďalšieho.

Špecifické ciele stratégie obce Motešice:

Špecifický cieľ A: Dobudovanie nevyhnutnej technickej infraštruktúry, skvalitnenie služieb a posilnenie obytného charakteru obce

→ **Priorita 1 – Dobudovanie a skvalitnenie technickej infraštruktúry a služieb v obci.**

Špecifický cieľ B: Ochrana životného prostredia a využitie prírodného potenciálu obce

→ **Priorita 2 – Ochrana prírody a využitie existujúceho potenciálu územia obce.**

Špecifický cieľ C: Rozvoj cestovného ruchu a zlepšenie propagácie obce

→ **Priorita 3 – Rozvoj cestovného ruchu, športu, kultúry a ochrana kultúrnych pamiatok.**

Globálny cieľ stratégie obce Motešice
Vytvorenie základných podmienok pre trvalo udržateľný hospodársko-sociálny rozvoj obce s cieľom skvalitniť život obyvateľov a udržať demografický rozvoj obce.
<i>Špecifický cieľ A: Dobudovanie nevyhnutnej technickej infraštruktúry, skvalitnenie služieb a posilnenie obytného charakteru obce</i>
<i>Špecifický cieľ B: Ochrana životného prostredia a využitie prírodného potenciálu obce</i>
<i>Špecifický cieľ C: Rozvoj cestovného ruchu a zlepšenie propagácie obce</i>

C. Programová časť

K špecifickému cieľu A je priradená

Priorita 1 – Dobudovanie a skvalitnenie technickej infraštruktúry a služieb v obci.

Priorita 1 obsahuje 7 opatrení 1.1. až 1.7.

Priorita 1– Dobudovanie a skvalitnenie technickej infraštruktúry a služieb v obci.
<u>Opatrenie 1.1</u> <i>Podpora dobudovania a rekonštrukcie oblasti technickej infraštruktúry.</i>
<u>Opatrenie 1.2</u> <i>Podpora vybudovania a skvalitnenia základných služieb poskytovaných samosprávou.</i>
<u>Opatrenie 1.3</u> <i>Skvalitnenie infraštruktúry vzdelávania.</i>
<u>Opatrenie 1.4</u> <i>Skvalitnenie poskytovania sociálnych služieb.</i>
<u>Opatrenie 1.5</u> <i>Posilnenie obytného charakteru obce a zlepšenie demografického vývoja.</i>
<u>Opatrenie 1.6</u> <i>Podpora podnikania, tvorba nových pracovných miest, poľnohospodárska činnosť a rozvoj ľudských zdrojov</i>
<u>Opatrenie 1.7</u> <i>Zvýšenie bezpečnosti obce, protipovodňové opatrenia.</i>

Opatrenia obsahujú aktivity podľa popisu nižšie.

<u>Opatrenie 1.1</u> Podpora dobudovania a rekonštrukcie oblasti technickej infraštruktúry.
<i>Cieľ: Zlepšenie kvality miestnych komunikácií, budovanie chodníkov, upravené verejné priestranstvá a verejná zeleň, vyhovujúci stav obecných budov, skvalitnenie internetizácie obce.</i>
Aktivita 1.1.1 Most/lávka/ na Lúčnu ulicu vrátane osadenia zábradlia
Aktivita 1.1.2 Oprava miestnej komunikácie“Pastiereň“
Aktivita 1.1.3 Vybudovanie chodníka v Dolných Motešiciach smerom od Beláka k SAD zastávke
Aktivita 1.1.4 Vybudovanie chodníka na Slivnicu
Aktivita 1.1.5 Vybudovanie chodníka pri športovom areáli
Aktivita 1.1.6 Dobudovanie miestnych komunikácií v Dolných Motešiciach
Aktivita 1.1.7 Opravy chodníkov v Horných Motešiciach
Aktivita 1.1.8 Rekonštrukcia obecných budov
Aktivita 1.1.9 Vybudovanie chodníka na Dobrašov
Aktivita 1.1.10 Rekonštrukcia miestnej komunikácie- ulica pri parčíku SNP
Aktivita 1.1.11 Dobudovanie chýbajúceho verejného osvetlenia

Aktivita 1.1.12

Vybudovanie parkoviska pri športovom areáli

Aktivita 1.1.13

Rekonštrukcia verejného osvetlenia

Aktivita 1.1.14

Skvalitnenie internetizácie obce, zvyšovanie podielu pripojených domácností a ostatných subjektov

Opatrenie 1.2

Podpora vybudovania a skvalitnenia základných služieb poskytovaných samosprávou.

Cieľ: Efektívna verejná správa, zvýšenie spokojnosti občanov so službami poskytovanými samosprávou, zatraktívnenie obce.

Aktivita 1.2.1

Úprava miest poslednej rozlúčky - Oplotenie a osvetlenie cintorínov, vybudovanie urnovej aleje v Hor. Motešiciach

Aktivita 1.2.2

Vybudovanie bezdrôtového rozhlasu v obci Motešice

Aktivita 1.2.3

Obecné oznamy cez SMS správy

Aktivita 1.2.4

Rekonštrukcia fasády, strechy a vnútor.priestorov Domu Smútku

Opatrenie 1.3

Skvalitnenie infraštruktúry vzdelávania.

Cieľ: Zabezpečiť základné vzdelávanie pre občanov trvale žijúcich v obci, udržanie podmienok pre uspokojivú kvalitu vyučovacieho procesu, zachovanie školského zariadenia.

Aktivita 1.3.1

Vybudovanie detského ihriska - areál Novej školy v Dolných Motešiciach

Aktivita 1.3.2

Rekonštrukcia v budove Novej školy, kúrenie, podlahy, kuchynka

Aktivita 1.3.3

Rekonštrukcia telocvične ZšsMŠ

Aktivita 1.3.4

Vybudovanie parkoviska pred ZŠ s MŠ

Opatrenie 1.4

Skvalitnenie poskytovania sociálnych služieb.

Cieľ: Poskytnúť odkázaným občanom primeranú sociálnu starostlivosť na úrovni obce, zabezpečiť občanom obce dostupnú zdravotnú starostlivosť.

Aktivita 1.4.1

Dom sociálnych služieb – poskytovanie sociálnej starostlivosti

Aktivita 1.4.2

Zabezpečovanie stravovania pre starších občanov prostredníctvom spolupráce so školskou jedálňou

Aktivita 1.4.3

Organizovanie akcií, ktoré odstraňujú osamelosť starších občanov stretávaním sa, zapájaním ich do aktívneho života v obci : kultúrne aktivity a vystúpenia, podpora duchovnej turistiky, organizovanie pútí a jednoduchých zájazdov s nástupom priamo v obci, stretnutia dôchodcov, kluby

Aktivita 1.4.4

Poskytovanie prvotných informácií o spôsobe riešenia sociálne obtiažnych situácií

Aktivita 1.4.5

Poskytovanie stálych informácií o sieti sociálnych zariadení pre uľahčenie riešenia sociálne obtiažnych situácií

Aktivita 1.4.6

Zaujímať sa o dodržiavanie predpisov súvisiacich s dopadom na zdravie človeka v miestnych podnikoch

Aktivita 1.4.7

Ústretovo prijímať akcie organizované na podporu povedomia o prevencii chorôb a zdravom životnom štýle, informovať o akciách

Opatrenie 1.5

Posilnenie obytného charakteru obce a zlepšenie demografického vývoja.

Cieľ: Realizácia bytovej politiky obce. Výstavba/údržba nájomných bytov, zabezpečenie podmienok na realizáciu individuálnej bytovej výstavby, zachovanie dobrého stavu objektov v obci (domov, chalúp, chát, chatiek).

Aktivita 1.5.1

Nový stavebný obvod pri škole v Horných Motešiciach

Aktivita 1.5.2

Príprava ďalších lokalít na výstavbu podľa dopytu

Aktivita 1.5.3

Monitoring – stály zoznam súkromných pozemkov a objektov určených na odpredaj

Opatrenie 1.6

Podpora podnikania, tvorba nových pracovných miest, poľnohospodárska činnosť a rozvoj ľudských zdrojov

Cieľ: Podpora existujúcich podnikateľských subjektov v obci, rozvoj novej podnikateľskej činnosti v obci, (predovšetkým v oblasti cestovného ruchu) zachovanie existujúcich pracovných miest a tvorba nových. Rozvoj ľudských zdrojov.

Aktivita 1.6.1

Zlepšenie spolupráce súkromného a verejného sektora

Aktivita 1.6.2

Vytvorenie databázy voľných plôch a objektov

Aktivita 1.6.3

Príprava objektov a plôch na podnikanie

Aktivita 1.6.4

Vytváranie podmienok na konkurencieschopné podnikanie a poľnohospodárstvo

Aktivita 1.6.5

Zachovanie existujúcich služieb v obci a rozvoj nových služieb v obci

Aktivita 1.6.6

Vytváranie podmienok na rentabilné prevádzkovanie služieb

Aktivita 1.6.7

Poskytovanie informácií o možnostiach ďalšieho vzdelávania a rozvoji ľudských zdrojov

Aktivita 1.6.8

Udržanie takej miery poľnohospodárskej činnosti obyvateľov, ktorá zachová priaznivý stav lúk, pasienkov, záhrad a pôdy

Opatrenie 1.7

Zvýšenie bezpečnosti obce, protipovodňové opatrenia.

Cieľ: Zvýšenie bezpečnosti obce.

Aktivita 1.7.1

Vybudovanie kamerového systému v obci

Aktivita 1.7.2

Orientačné značenie ulíc v obci

Aktivita 1.7.3

Rekonštrukcia budovy PZ Peťovka

Aktivita 1.7.4

Osadenie odvodňovacích žľabov-ulica Pod Brezinou

Aktivita 1.7.5

Regulácia potoka Machnáč v celom území obce

Aktivita 1.7.6

Vyspravenie odvodňovací kanál z Boriny

Aktivita 1.7.7

Osadenie spomaľovačov na vjazdoch do obce a pri ZŠ s MŠ

Aktivita 1.7.8

Kompletné riešenie dopr.značenia v obci

Aktivita 1.7.9

Dobudovanie chýbajúceho verejného osvetlenia

Aktivita 1.7.10

Rekonštrukcia verejného osvetlenia

K špecifickému cieľu B je priradená Priorita 2 – Ochrana prírody a využitie existujúceho potenciálu územia obce.

Táto priorita obsahuje 2 opatrenia 2.1. až 2.2.

Priorita 2– Ochrana prírody a využitie existujúceho potenciálu územia obce.

<u>Opatrenie 2.1</u>

<i>Podpora riešenia odpadového hospodárstva.</i>
--

<u>Opatrenie 2.2</u>

<i>Regenerácia prírodného prostredia, ochrana vôd a ovzdušia.</i>

<u>Opatrenie 2.1</u>

<i>Podpora riešenia odpadového hospodárstva.</i>
--

Cieľ: Riešenie odpadov na úrovni obce, znižovanie a eliminácia negatívnych vplyvov environmentálnych záťaží a skládok na zdravie obyvateľov a ekosystému. Znižovanie znečistenia vôd a zlepšenie kvality života obyvateľov dobudovaním a skvalitnením infraštruktúry vodného hospodárstva.
--

Aktivita 2.1.1

Vybudovanie spevnených plôch pod kontajnery separ.zber

Aktivita 2.1.2

Výstavba kanalizácie a rekonštrukcia vodovodu v obci

Aktivita 2.1.3

Predchádzanie vzniku odpadu kompostovaním v obci

Aktivita 2.1.4

Vytváranie podmienok na separovanie odpadu

Aktivita 2.1.5

Výmena kontajnerov na separáciu

Aktivita 2.1.6

Zvyšovanie podielu separovaného odpadu

Aktivita 2.1.7

Zvyšovanie povedomia obyvateľov v oblasti separácie

Aktivita 2.1.8

Navyšovanie a pravidelná kontrola technic. stavu zberných nádob

Opatrenie 2.2*Regenerácia prírodného prostredia, ochrana vôd a ovzdušia.*

Cieľ: Dobudovanie a zlepšenie infraštruktúry ochrany prírody, ochrana a priaznivý stav biotopov, zvyšovanie povedomia obyvateľov v oblasti ochrany prírody.

Aktivita 2.2.1

Revitalizácia parku a vodnej plochy

Aktivita 2.2.2

Budovanie infraštruktúry ochrany prírody, náučných chodníkov a informačných tabúl (označenie prírodných pamiatok, monitoring miest)

Aktivita 2.2.3

Údržba jestvujúcich cyklotrás, náučných chodníkov a infraštruktúry určenej na športové využitie s cieľom minimalizovať devastáciu prírody prevádzaním športových aktivít a turistiky svojvoľne

Aktivita 2.2.4

Zvyšovanie povedomia obyvateľov v oblasti ochrany prírody

Aktivita 2.2.5

Výsadba a udržiavanie typických rastlín s cieľom zachovania príznačného biotopu pre ďalšie generácie

Aktivita 2.2.6

Ochrana biotopu na území katastra obce

Aktivita 2.2.7

Údržbiavanie lúk, pasienkov, zachovanie kvality poľnohospodárskej pôdy

Aktivita 2.2.8

Podpora využívania obnoviteľných a alternatívnych zdrojov energie, napr. podpora využívania slnečných kolektorov na stavbách, kde je to rentabilné a možné

Aktivita 2.2.9

Kontrola prípadného neekologického správania obyvateľov a subjektov pôsobiach v obci (spaľovanie plastov, surových odrezkov konárov a tráv, únik nebezpečných látok do ovzdušia)

Aktivita 2.2.10

Zvyšovanie povedomia občanov v oblasti ochrany ovzdušia

Aktivita 2.2.11

Zavedenie sankcií za spaľovanie inak separovateľného odpadu (plasty, pneumatiky a pod)

K špecifickému cieľu 3 je priradená Priorita 3 – Rozvoj cestovného ruchu, športu, kultúry a ochrana kultúrnych pamiatok.

Táto priorita obsahuje 3 opatrenia 3.1. až 3.3.

Priorita 3– Rozvoj cestovného ruchu, športu, kultúry a ochrana kultúrnych pamiatok.

<u>Opatrenie 3.1</u>

<i>Podpora budovania a obnovy infraštruktúry cestovného ruchu</i>

<u>Opatrenie 3.2</u>

<i>Podpora budovaniu športových areálov</i>

<u>Opatrenie 3.3</u>

<i>Rozvoj kultúry, zachovanie kultúrneho dedičstva a ochrana kultúrnych pamiatok</i>
--

Opatrenia obsahujú aktivity podľa popisu nižšie.

Opatrenie 3.1***Podpora budovania infraštruktúry cestovného ruchu.***

Cieľ: Rozvoj cestovného ruchu a zlepšenie propagácie obce.

Aktivita 3.1.1

Vybudovanie komunikácie /cyklotrasa/prepojenie Horných a Dolných Motešíc

Aktivita 3.1.2

Vybudovanie turistickej komunikácie z parku na Letohrádok

Aktivita 3.1.3

Rozvoj služieb v oblasti cestovného ruchu (značenie, písomné materiály, a pod.)

Aktivita 3.1.4

Vybudovanie vstupných tabúľ na príjazdoch do obce

Aktivita 3.1.5

Cyklotrasa Motešice – rybníky Machnáč

Aktivita 3.1.6

Zasadenie sa o prípravu Projektu rozvoja cestovného ruchu v lokalite

Aktivita 3.1.7

Tvorba akcií zviditeľňujúcich prednosti obce

Aktivita 3.1.8

Marketingové aktivity obce, príprava webovej prezentácie obce, prepojenie webovej prezentácie obce s atrakciami v obci a jestvujúcimi ubytovacími kapacitami v obci

Aktivita 3.1.9

Zlepšenie celkovej propagácie obce

Aktivita 3.1.10

Spolupráca verejného a súkromného sektora pri rozvoji cestovného ruchu

Aktivita 3.1.11

Podpora budovania nových rekreačných zariadení

Aktivita 3.1.12

Zlepšenie úrovne propagácie národných kultúrnych pamiatok (NKP) v obci

Aktivita 3.1.13

Spolupráca s občanmi, majiteľmi objektov pri tvorbe a zabezpečovaní služieb cestovného ruchu

Opatrenie 3.2***Rozvoj športu***

Cieľ: Zlepšenie podmienok na vykonávanie športových aktivít obyvateľstva vedúcich k posilňovaniu zdravia obyvateľstva, rozvoju voľnočasových aktivít, posilnenie kooperácie medzi občanmi a prevencia kriminality, drog a nadmerného užívania počítača.

Aktivita 3.2.1

Vybudovanie multifunkčného ihriska pre deti a mládež s oddychovou zónou pre občanov

Aktivita 3.2.2

Podpora organizácií venujúcich sa športu

Opatrenie 3.3***Rozvoj kultúry, zachovanie kultúrneho dedičstva a ochrana kultúrnych pamiatok***

Cieľ: Zachovanie dobrého stavu jestvujúcej kultúrnej a športovej infraštruktúry, rozvíjanie kultúrnych a športových akcií v obci, obnova kultúrnych pamiatok v obci.

Aktivita 3.3.1

Rekonštrukcia vnútorných priestorov KD Motešice

Aktivita 3.3.2

Obnova kultúrnych pamiatok v obci

Aktivita 3.3.3

Zachovanie jestvujúcich a tvorba nových kultúrnych aktivít v obci

Aktivita 3.3.4

Podpora a rozvoj Miestnej ľudovej knžnice

11. Prehľad stratégie Obce Motešice 2015 - 2023

Globálny cieľ		
Vytvorenie základných podmienok pre trvalo udržateľný hospodársko-sociálny rozvoj obce s cieľom skvalitniť život obyvateľov a udržať demografický rozvoj obce.		
Špecifické ciele		
<i>Špecifický cieľ A: Dobudovanie nevyhnutnej technickej infraštruktúry, skvalitnenie služieb a posilnenie obytného charakteru obce</i>	<i>Špecifický cieľ B: Ochrana životného prostredia a využitie prírodného potenciálu obce</i>	<i>Špecifický cieľ C: Rozvoj cestovného ruchu a zlepšenie propagácie obce</i>
Priority		
Priorita 1– Dobudovanie a skvalitnenie technickej infraštruktúry a služieb v obci.	Priorita 2– Ochrana prírody a využitie existujúceho potenciálu územia obce.	Priorita 3– Rozvoj cestovného ruchu, športu, kultúry a ochrana kultúrnych pamiatok.
Opatrenia		
<u>Opatrenie 1.1</u> <i>Podpora dobudovania a rekonštrukcie oblasti technickej infraštruktúry.</i>	<u>Opatrenie 2.1</u> <i>Podpora riešenia odpadového hospodárstva.</i>	<u>Opatrenie 3.1</u> <i>Podpora budovania a obnovy infraštruktúry cestovného ruchu</i>
<u>Opatrenie 1.2</u> <i>Podpora vybudovania a skvalitnenia základných služieb poskytovaných samosprávou.</i>	<u>Opatrenie 2.2</u> <i>Regenerácia prírodného prostredia, ochrana vôd a ovzdušia.</i>	<u>Opatrenie 3.2</u> <i>Podpora budovaniu športových areálov</i>
<u>Opatrenie 1.3</u> <i>Skvalitnenie infraštruktúry vzdelávania.</i>		<u>Opatrenie 3.3</u> <i>Rozvoj kultúry, zachovanie kultúrneho dedičstva a ochrana kultúrnych pamiatok</i>
<u>Opatrenie 1.4</u> <i>Skvalitnenie poskytovania sociálnych služieb.</i>		
<u>Opatrenie 1.5</u> <i>Posilnenie obytného charakteru obce a zlepšenie demografického vývoja.</i>		
<u>Opatrenie 1.6</u> <i>Podpora podnikania, tvorba nových pracovných miest, poľnohospodárska činnosť a rozvoj ľudských zdrojov</i>		
<u>Opatrenie 1.7</u> <i>Zvýšenie bezpečnosti obce, protipovodňové opatrenia.</i>		

12. Prehľad projektových zámerov obce MOTEŠICE 2015 - 2023

Projektový zámer	Nositeľ	Predpokladané náklady (EUR)	Podiel obce na financovaní (EUR)	Predpokladaný termín realizácie	opatrenie PHSR
Most/lávka/ na Lúčnu ulicu osadenie zábradlia	Obec	500	500	2015	1.1.1
Nový stavebný obvod pri škole v Hor. Motešiciach	Obec	210000	210000	2015 – 2016	1.5.1
areál Novej školy v Dol. Motešiciach vybudovanie detského ihriska	Obec	10000	3000	2015 – 2016	1.3.1
Vybudovanie kamerového systému v obci	Obec	30000	0	2015 – 2016	1.7.1
rekonštrukcia v budove Novej školy, kúrenie, podlahy, kuchynka	Obec	22800	10800	2015	1.3.2
Vybudovanie komunikácie /cyklotrasa/prepojenie Horných a Dolných Motešíc	Obec	195000	35000	2015 – 2016	3.1.1
Rekonštrukcia telocvične ZšsMŠ	Obec	58000	8000	2015 – 2016	1.3.3
Oprava miest. komunikácie "Pastiereň"	Obec	15000	15000	2015	1.1.2
Vybudovanie spevnených plôch pod kontajnery separ.zber	Obec	700	700	2015	2.1.1
Vybudovanie chodníka v Dol. Motešiciach smerom od Beláka k SAD zastávke	Obec	21500	6500	2015 – 2016	1.1.3
Orientačné značenie úlíc v obci	Obec	3000	3000	2015	1.7.2
Vybudovanie chodníka na Slivnicu	Obec	17500	1500	2017-2018-2019	1.1.4
Vybudovanie chodníka pri športovom areáli	Obec	29000	2000	2017-2018-2019	1.1.5
Dobudovanie miestnych komunikácií v Dolných Motešiciach	Obec	65000	5000	2017-2018-2019	1.1.6

Opravy chodníkov v Horných Motešiciach	Obec	65000	5000	2017-2018-2019	1.1.7
Vybudovanie bezdrôtového rozhlasu v obci Motešice	Obec	17000	0	2017-2018-2019	1.2.2
Obecné oznamy cez SMS správy	Obec	2000	2000	2017-2018-2019	1.2.3
Rekonštrukcia obecných budov	Obec	170000	20000	2017-2018-2019	1.1.8
Rekonštrukcia budovy PZ Peťovka	Obec	8000	8000	2017-2018-2019	1.7.3
Oplotenie, osvetlenie cintorínov, vybudovanie urnovej aleje v Hor. Motešiciach	Obec	10000	10000	2017-2018-2019	1.2.1
Vybudovanie multifunkčného ihriska pre deti a mládež s oddychovou zónou pre občanov	Obec	195000	15000	2017-2018-2019	3.2.1
Rekonštrukcia fasády, strechy a vnútor.priestorov Domu Smútku	Obec	26000	1000	2020-2021	1.2.4
Osadenie odvodňovacích žľabov-ulica Pod Brezinou	Obec	15000	15000	2020-2021	1.7.4
Vybudovanie chodníka na Dobrašov	Obec	47000	5000	2020-2021	1.1.9
Rekonštrukcia miestnej komunikácie- ulica pri parčíku SNP	Obec	8000	0	2020-2021	1.1.10
Dobudovanie chýbajúceho verej. osvetlenia	Obec	9000	9000	2020-2021	1.1.11 1.7.9
Revitalizácia parku a vod. plochy	Obec	465000	25000	2020-2021	2.2.1
Regulácia potoka Machnáč v celom území obce	Obec	265000	15000	2020-2021	1.7.5
Vybudovanie turistickej komunikácie z parku na Letohrádok	Obec	83000	13000	2020-2021-2022-2023	3.1.2
Dom soc. služieb – poskytovanie soc. starostlivosti	Obec	220000	50000	2020-2021-2022-2023	1.4.1

Vybudovanie parkoviska pred ZŠ s MŠ	Obec	25000	15000	2020-2021-2022-2023	1.3.4
Rekonštrukcia vnútorných priestorov KD Motešice	Obec	45000	10000	2020-2021-2022-2023	3.3.1
Vybudovanie parkoviska pri športovom areáli	Obec	5800	5800	2022-2023	
Vyspravenie odvodňovací kanál z Boriny	Obec	8000	8000	2022-2023	1.7.6
Osadenie spomaľovačov na vjazdoch do obce a pri ZŠ s MŠ	Obec	21500	11500	2022-2023	1.7.7
Kompletné riešenie dopr.značenia v obci	Obec	8500	8500	2022-2023	1.7.8
Vybudovanie vstupných tabúl na príjazdoch do obce	Obec	11500	6500	2022-2023	3.1.7
Cyklotrasa Motešice – rybníky Machnáč	Obec	195000	30000	2022-2023	3.1.5
Výstavba kanalizácie a rekonštrukcia vodovodu v obci	Obec	3530000	30000	2022-2023	2.1.2
Rekonštrukcia verejného osvetlenia	Obec	105000	15000	2022-2023	1.7.10
SPOLU					1.1.13

D.Realizačná časť

13. Personálne zabezpečenie aktivít

Zrealizovanie aktivít vytýčených v tomto Programe rozvoja vyžaduje značnú náročnosť kladenú na personálne zabezpečenie. Nie je možné, aby manažment všetkých aktivít ležal na pleciach jednej osoby a to starostu obce. Z tohto dôvodu je potrebné aby komisie OcZ na seba prevzali iniciatívu i spoluzodpovednosť za riešenie úloh uvedených v tomto programe a jednotliví členovia OcZ, v spolupráci so starostom, boli poverení konkrétnymi úlohami.

Taktiež je potrebné zapájať do plnenia aktivít vhodnou formou aj podnikateľské subjekty a občanov obce, ktorí môžu byť v rôznych oblastiach veľmi nápomocní.

Plán aktivít počíta s výraznou podporou z fondov EU. Dobrým riešením v tejto oblasti by bolo zabezpečenie jedného profesionálneho pracovníka – projektového manažéra pre obec, resp. výhodnejšou formou pre mikroregión. Pracovník by podľa požiadaviek obce, resp. obcí združených v mikroregióne vypracúval žiadosti o finančné prostriedky z fondov EU a iných grantových programov a pracoval by na implementácii už schválených programov a spolupracoval by s agentúrami, ktoré žiadosti po odbornej stránke spracúvajú a odborne sledujú i ich plnenie. V rámci implementácie projektov by na seba prevzal administratívne aktivity. Potrebné je však na túto pozíciu vybrať osobu, ktorá má k problematike a k životu na vidieku osobitý vzťah. Vybrať vhodnú osobu s dostatočnou motiváciou na túto prácu býva neraz obtiažne. Jej organizačné a finančné zabezpečenie môže byť vecou členských príspevkov obcí do mikroregionálneho združenia alebo sa môže obec snažiť získať prostriedky na projektového manažéra prostredníctvom podania projektu.

Ďalšou formou zabezpečenia činností v oblasti projektového manažmentu je úzka spolupráca s niektorou z profesionálnych firiem pôsobiacich v tejto oblasti. Zákazkové riešenie vypracovania, či implementácie projektu sa často javí oveľa efektívnejšie ako náklady na stáleho pracovníka. Dlhodobá spolupráca s jednou firmou taktiež umožňuje firme detailnejšie poznať potreby obce, na druhej strane ponúka obci zvýhodnený prístup pri riešení jej problémov ako aj finančné úľavy pri realizácii prác.

V prípade, že si vypracovanie žiadostí o finančné prostriedky z EU plánuje obec pokryť sama vlastnými zamestnancami, dôležité je zúčastňovať sa vzdelávacích aktivít v tejto oblasti (semináre, školenia k výzvam, k programom), aby obec nestratila kontakt s aktuálnymi informáciami k danej problematike. Nevyhnutné je taktiež pravidelné sledovanie internetových stránok venujúcich sa problematike fondov. Vhodné je absolvovať kurz projektového manažéra.

14. Stanovenie merateľných ukazovateľov

Merateľné ukazovatele sú mechanizmom na sledovanie plnenia jednotlivých opatrení prostredníctvom vykonania aktivít. Slúžia na priebežnú kontrolu jednotlivých opatrení, pričom majú byť zvolené tak, aby pokrývali celú škálu opatrení a pri kontrole ich plnenia bolo zjavné napredovanie v dosahovaní cieľa, prípadne mohli byť odhalené odchýlky od jeho dosiahnutia. Pre účely kontroly plnenia aktivít v Programe rozvoja Motešice bolo doporučené sledovanie nižšie uvedených ukazovateľov. Obec si v samostatnej prílohe môže určiť východiskový stav indikátorov a naplánovať ich rozvoj do ďalších rokov. Podľa stanoveného plánu môže kontrolovať ich plnenie.

Tab č. 24 Merateľné ukazovatele a ich hodnotenie			
Ukazovateľ	Jednotka	Periodicita hodnotenia	Zisťovacia metóda
Počet obyvateľov žijúcich v obci	počet	1x ročne	Štatistika
Saldo prirodzenej výmeny	+/-	1x ročne	Štatistika
Saldo migrácie	+/-	1x ročne	Štatistika
% obyvateľov žiadajúcich si zostať v obci	%	1x ročne	Prieskum
Počet zrekonštruovaných objektov technickej a občianskej infraštruktúry	počet	1x ročne	Interné zdroje obce
Počet pracovných miest vytvorených priamo v obci	počet	1x ročne	Štatistika, Partnerstvo
Počet nezamestnaných v obci	počet	1x ročne	Štatistika
Počet domácností separujúcich odpad	počet	1x ročne	Interné zdroje obce
Počet domácností pripojených na internet	počet	1x ročne	Prieskum Partnerstvo
Počet občanov ovládajúcich počítačové zručnosti	počet	1x ročne	Prieskum
Počet detí navštevujúcich predškolské zariadenie	počet	1x ročne	Štatistika Správa príslušného zariadenia Partnerstvo
Počet detí navštevujúcich školské zariadenie	počet	1x ročne	Štatistika Správa príslušného zariadenia Partnerstvo
Počet kultúrnych a športových akcií poriadanych v obci	počet	1x ročne	Interné zdroje obce
Počet návštevníkov kultúrnych a športových podujatí poriadanych v obci	počet	1x ročne	Interné zdroje obce
Počet návštevníkov obce	počet	1x ročne	Prognostika, Interné zdroje

E.Finančná časť

15. Finančný plán

Na vykonanie jednotlivých opatrení tak, aby mohol byť do roku 2020 prostredníctvom naplnenia priorít a špecifických cieľov naplnený strategický cieľ obce Motešice bude potrebných asi 6.2 mil.Eur . Na vykonanie všetkých aktivít je potrebné zabezpečiť viac zdrojové financovanie – sústrediť finančné prostriedky od samosprávneho kraja, štátu, podnikateľských subjektov, nadácií a v neposlednom rade Európskej únie, pretože obec sa plánuje na celkovej čiastke finančných potrieb podieľať cca 634 tis.. Eur.

Finančný plán počíta v značnej miere so získaním prostriedkov z fondov EU a iných dotačných programov. V prípade neúspechu obce pri ich získavaní, bude implementácia plánovaných aktivít a realizácia stratégie rozvoja spomalená, resp. bude nevyhnutné hľadať iné možnosti financovania aktivít ako napríklad úverové zdroje, súkromného investora alebo sponzorstvo.

Podľa vývoja finančných možností, požiadaviek obce a rozpočtu na príslušný rok je možné finančný plán každoročne prehodnotiť.

Tab č. 25 Finančný plán obce MOTEŠICE 2015 - 2023					
Rok	Potreba prostriedkov	finančných	Financovanie obce	z rozpočtu	Financovanie zdrojov z iných
2015		304250		161250	143000
2016		262250		131250	131000
2017		192833		22833	170000
2018		192833		22833	170000
2019		192833		22833	170000
2020		510750		57000	453750
2021		510750		57000	453750
2022		2035900		79650	1956250
2023		2035900		79650	1956250
SPOLU		6 238 299,00		634 299,00	5 604 000,00
zdroj: obec Motešice					

16. Schválenie programu rozvoja

Program rozvoja obce Motešice 2015 - 2023 je strategický strednodobý dokument, ktorý určuje víziu rozvoja obce, prioritné rozvojové oblasti a strategické ciele ich naplnenia. Tento dokument je základným východiskom pre spracovanie ďalších materiálov rozvoja jednotlivých oblastí života obce Motešice

Program rozvoja obce Motešice 2015 – 2023 bol pripomienkovaný zastupiteľstvom obce Motešice v termíne od..... do.....

Program rozvoja obce Motešice 2015 - 2023 bol verejne prerokovaný v termíne dňa.....

Program rozvoja obce Motešice 2015 – 2023 bol schválený na zasadnutí obecného zastupiteľstva dňa.....

Program rozvoja obce Motešice 2015 – 2023 bol zverejnený dňa..... na webovej stránke obce Motešice.

Zoznam tabuliek

- Tab. č. 1 Vzdialenosť medzi obcami mikroregiónu v km
- Tab. č. 2 Vývoj demografických ukazovateľov Obec Motešice 2005 – 2013
- Tab. č. 3 Stárnutie obyvateľstva Motešice
- Tab. č. 4 Vzdelanie Motešice SOBD 2011
- Tab. č. 5 Náboženské vyznanie v obci MOTEŠICE SOBD 2011
- Tab. č. 6 Národnostná štruktúra obyvateľstva MOTEŠICE SOBD 2011
- Tab. č. 7 Obyvateľstvo ekonomicky aktívne podľa pohlavia, dochádzky do zamestnania a odvetvia ekonomickej činnosti SOBD 2011, Motešice
- Tab. č. 8 Ekonomická aktivita obyvateľstva - porovnanie SOBD 2001, 2011
- Tab. č. 9 Počet uchádzačov o zamestnanie z obce Motešice 2005 - 2013
- Tab. č. 10 Miera nezamestnanosti v sledovaných okresoch
- Tab. č. 11 Veľké a stredné zdroje znečisťovania ovzdušia v Trenčianskom kraji (2012)
- Tab. č. 12 Najväčší znečisťovania ovzdušia v Trenčianskom kraji
- Tab. č. 13 Vývoj emisií základných znečisťujúcich látok v Trenčianskom kraji
- Tab. č. 14 Počet detí navštevujúcich predškolské a školské zariadenie v obci Motešice
- Tab. č. 15 Tradičné aktivity obce Motešice – kalendár
- Tab. č. 16 Národné kultúrne pamiatky NKP
- Tab. č. 17 Osídlenie obce Motešice
- Tab. č. 18 Kvalita pitnej vody v obci Motešice- merania RUVZ – porovnanie
- Tab. č. 19 Pokrytie domácností internetom (SOBD 2011) celá SR
- Tab. č. 20 Rozpočet obce
- Tab. č. 21 Majetok obce Bobot (2015)
- Tab. č. 22 Údaje o významných ekonomických subjektoch
- Tab. č. 23 Spolky pôsobiace v obci a ich podpora
- Tab. č. 24 Merateľné ukazovatele a ich hodnotenie
- Tab. č. 25 Finančný plán obce MOTEŠICE 2015 - 2023

Zoznam grafov

- Graf č. 1 Vývoj počtu obyvateľov obce Motešice 2005 - 2013
- Graf č. 2 Migračné saldo, saldo prirodzeného prírastku – prieniky
- Graf č. 3 Uchádzači o zamestnanie – Obec Motešice 2005 - 2013
- Graf č. 4 Podiel mestského a vidieckeho obyvateľstva

Legislatívny rámec, východiská a použité zdroje

Legislatívny rámec:

Zákon č. 503/2001 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja,
Zákon č. 309/2014 Z.z. ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja
Zákon č. 302/2001 Z. z. o samosprávnych krajoch,
Zákon č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení,
Zákon č. 575/2001 Z. z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy,
Zákon č. 222/1996 Z. z. o organizácii miestnej štátnej správy,
Zákon č. 303/1995 Z. z. o rozpočtových pravidlách v znení neskorších predpisov,
Zákon č. 482/2003 Z. z. o Štátnej pokladnici,
Zákon č. 565/2001 Z. z. o investičných stimuloch a o zmene a doplnení niektorých zákonov,
Zákon č. 235/2002 Z. z. o náležitostiach žiadosti o poskytnutie investičných stimulov,
Zákon č. 193/2001 Z. z. o podpore na zriadenie priemyselných parkov,
Zákon č. 156/2003 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 193/2001 Z. z. o podpore na zriadenie priemyselných parkov,
Zákon č. 184/2002 Z. z. o vodách a o zmene a doplnení niektorých zákonov (vodný zákon),
Vyhláška MŽP SR č. 398/2002 Z. z. o podrobnostiach určovania ochranných pásiem vodárenských zdrojov a o opatreniach na ochranu vôd,
Vyhláška MŽP SR č. 524/2002 Z. z. , ktorou sa ustanovujú podrobnosti o výkone odborného technicko – bezpečnostného dohľadu a o zaraďovaní vodných diel do jednotlivých kategórií,
Vyhláška Ministerstva pôdohospodárstva SR č. 525/2002 Z. z. , ktorou sa vyhlasuje zoznam vodohospodársky významných tokov a vodárenských tokov
Vyhláška MŽP SR č. 556/2002 Z. z. o vykonaní niektorých ustanovení vodného zákona,
Nariadenie vlády SR č. 491/2002 Z. z., ktorým sa ustanovujú kvalitatívne ciele povrchových vôd a limitné hodnoty ukazovateľov znečistenia odpadových vôd a osobitých vôd,
Nariadenie vlády SSR č. 13/1987 Zb. o niektorých chránených oblastiach prirodzenej akumulácie vôd (§2 a §7 zrušené zákonom č. 184/2002 Z. z.),
Nariadenie vlády SSR č. 35/1979 Zb. o odpláťach vo vodnom hospodárstve v znení nariadenia vlády ČSSR č. 91/1988 Zb. a nariadenia vlády SR č. 235/1996 Z. z. ,
Nariadenie vlády SSR č. 32/1975 Zb. o ochrane pred povodňami,
Nariadenie vlády SSR č. 46/1978 Zb. o chránenej oblasti prirodzenej akumulácie vôd na Žitnom ostrove v znení nariadenia vlády SASR č. 52/1981 Zb. (§2 ods. 1, §3 - §6 zrušené z.č. 184/2002 Z. z.),
Metodický pokyn MŽP SR z 5. 11. 2002 č. 817/2002 – 6.2 k nariadeniu vlády SR č. 491/2002 Z. z.,
Zákon 223/2001 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení z. č. 553/2001 Z. z., z. č. 96/2002 Z. z., z. č. 261/2002 Z. z., z. č. 393/2002 Z. z. z. č. 529/2002 Z. z. (zákon o odpadoch),
Zákon č. 327/1996 Z. z. o poplatkoch za uloženie odpadov v znení zákona č. 553/2002 Z. z.,
Vyhláška MŽP SR č. 234/ 2001 Z. z. o zaraďovaní odpadov do Zeleného, Žltého a Červeného zoznamu odpadov,
Vyhláška MŽP SR č. 273/2001 Z. z. o autorizácii, o vydávaní posudkov vo veciach odpadov o ustanovení osôb oprávnených na vydávanie posudkov o o overovaní odbornej spôsobilosti týchto osôb v znení Vyhláška MŽP SR č. 399/2002 Z. z.,
Vyhláška MŽP SR č. 284/2001 Z. z., ktorou sa ustanovuje Katalóg odpadov v znení Vyhláška MŽP SR č. 409/2002 Z. z. (ďalej len nový Katalóg odpadov),
Vyhláška MŽP SR č. 516/2002 Z. z. o sadzbách pre výpočet príspevkov do Recyklačného fondu v znení Vyhlášky MŽP SR č. 337/2002 Z. z. a 773/2002 Z. z.
Smernica MŽP zo dňa 17.12.2001 č. 3/2001-6.3 o špecifikácii výrobkov, za ktoré sa platí do Recyklačného fondu,
Vyhláška MŽP SR č. 283/2001 Z. z. o vykonaní niektorých ustanovení zákona o odpadoch v znení Vyhláška MŽP SR č. 509/2002 Z. z.,
Smernica MŽP zo dňa 17.12.2001 č. 3/2001-6.3 o špecifikácii výrobkov, za ktoré sa platí do Recyklačného fondu,
Zákon č. 327/1996 Z. z. o poplatkoch za uloženie odpadov v znení zákona č. 553/2002 Z. z.,
Zákon č. 529/2002 Z. z. o obaloch a o zmene a doplnení niektorých zákonov
Vyhláška MŽP SR č. 732/2002 Z. z. o zozname zálohovaných obalov, ktoré nie sú opakovateľné použiteľné a o výške zálohy za ne a o výške záloh za zálohované opakovane použiteľné obaly
Vyhláška MŽP SR č. 5/2003 Z. z. o výkone niektorých ustanovení zákona o odpadoch

Zákon č. 543/2002/ Z. z. o ochrane prírody a krajiny
Zákon č. 237/2002 Z. z. o obchode s ohrozenými druhmi voľne žijúcich živočíchov a rastlín
Vyhláška MŽP č. 24/2003 Z. z.
Zákon č. 478/2002/ Z. z. o ochrane ovzdušia, ktorým sa dopĺňa zákon č. 401/1998 Z. z. o poplatkoch za znečistenie ovzdušia (zákon o ovzduší)
Zákon č. 401/1998 z. z. o poplatkoch za znečistenie ovzdušia v znení z. č. 161/2001 Z. z., z. č. 553/2001 Z. z., z. č. 478/2002 Z. z.
Zákon č. 76/1998 Z. z. o ochrane ozónovej vrstvy Zeme
Vyhláška Ministerstva dopravy, pôšt a telekomunikácií SR č. 265/1996. Z. z. o emisných kontrolách cestných motorových vozidiel v znení vyhl. Č. 307/1999 Z. z.
Vyhláška MŽP SR č. 60/2003 Z. z. , ktorou sa ustanovujú národné emisné stropy a a emisné knôty
Zákon č. 127/1994/Z. z. o posudzovaní vplyvov na ŽP v znení z. č. 391/2000Z. z.

Použitá literatúra:

Atlas krajiny SR, SAŽP 2002
Konceptia štátnej bytovej politiky do roku 2010
Národný strategický a referenčný rámec
Národný strategický plán rozvoja vidieka SR na roky 2007 - 2013
Národný rozvojový plán
Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Trenčianskeho samosprávneho kraja
Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja, Význam, štruktúra a základné metodické tézy,
Centrum pre podporu miestneho aktivizmu
Plán rozvoja verejných vodovodov a verejných kanalizácií
pre územie Trenčianskeho kraja
Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Združenia obcí Machnáč - Inovec
Národná stratégia trvalo udržateľného rozvoja
Národný environmentálny akčný plán
Územný plán TSK
Okresný akčný environmentálny plán
Národný emisný inventarizačný systém, databáza údajov o znečisťovaní ovzdušia
Správa o stave životného prostredia kraja Trenčín, Trnava 2006 ,2012
Súhrnná správa o verejných kanalizáciách
Publikácie Štatistického úradu SR k SOBD 2011
RUVZ Správa – Vodovody – kvalita vody 2012
Správa o stave znečisťovania ovzdušia v Trenčianskom kraji 2012
Podklady OUP Trenčín – evidencia nezamestnaných Obec Motešice
KURS_2001_2011 Nariadenie
Partnerská dohoda na roky 2014 -2020
Stratégia Európa 2020
Národná stratégia regionálneho rozvoja
Zoznam NKP

Iné zdroje:

Webové zdroje :

www.statistics.sk

www.motesice.sk

Ostatné webové zdroje uvádzané pod čiarou

Fotografie obce

Verzia 1.0

Program rozvoja obce MOTEŠICE 2015 -2023 – zrealizovala Trenčianska regionálna rozvojová agentúra

Program rozvoja obce Motešice 2015 – 2023 pripravila : Trenčianska regionálna rozvojová agentúra, Opatovská 23, 911 01 Trenčín, Tel : 032/744 45 79, Fax: 032/744 39 90, trra@trra.sk, www.trra.sk v roku 2015 ako plánovací dokument obce Motešice vychádzajúci a rešpektujúci Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Združenia obcí Mikroregiónu Machnáč ako aj vyššie plánovacie dokumenty v súlade so schváleným zákonom č. 309/2014 , ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 539/2008 o podpore regionálneho rozvoja, prihlasujúc na odporúčania pracovnej verzie Metodiky na vypracovanie PR vydané Ministerstvom dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja v roku 2014.